

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	Sprawozdanie za rok 2024
<i>Egzamin:</i>	Egzamin maturalny
<i>Przedmiot:</i>	Język angielski
<i>Poziom:</i>	Poziom podstawowy Poziom rozszerzony Poziom dwujęzyczny
<i>Termin egzaminu:</i>	9 maja 2024 r. – poziom podstawowy 13 maja 2024 r. – poziom rozszerzony; poziom dwujęzyczny
<i>Data publikacji dokumentu:</i>	20 września 2024 r.

Opracowanie:

Beata Trzcińska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Jolanta Szatan (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Katarzyna Furmańczyk (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Danuta Gumowska (Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Gdańsku)
Mariusz Zysk (Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łomży)
Grzegorz Przybylski (Okręgowa Komisja Egzaminacyjna we Wrocławiu)

Opieka merytoryczna

dr Marcin Smolik (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Ludmiła Stopińska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Współpraca

Beata Dobrosielska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Agata Wiśniewska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Pracownie ds. Analiz Wyników Egzaminacyjnych okręgowych komisji egzaminacyjnych

Opracowanie dla województwa lubuskiego:

Anna Kańska
Anna Sperling

Centralna Komisja Egzaminacyjna
ul. Józefa Lewartowskiego 6, 00-190 Warszawa
tel. 22 536 65 00, fax 22 536 65 04
e-mail: sekretariat@cke.gov.pl
www.cke.gov.pl

Język angielski

Poziom podstawowy

1. Opis arkusza

W roku szkolnym 2023/2024 egzamin maturalny z języka angielskiego został przeprowadzony na podstawie wymagań egzaminacyjnych określonych w rozporządzeniu Ministra Edukacji i Nauki z dnia 10 czerwca 2022 r.¹

Arkusz egzaminacyjny z języka angielskiego na poziomie podstawowym składał się z 38 zadań zamkniętych różnego rodzaju (wyboru wielokrotnego, prawda/fałsz, zadań na dobieranie), 10 zadań otwartych krótkiej odpowiedzi oraz 1 zadania otwartego rozszerzonej odpowiedzi. Zadania sprawdzały wiadomości oraz umiejętności w czterech obszarach: rozumienia ze słuchu (15 zadań zamkniętych), rozumienia tekstów pisanych (16 zadań zamkniętych i 4 zadania otwarte krótkiej odpowiedzi), znajomości środków językowych (7 zadań zamkniętych i 6 zadań otwartych krótkiej odpowiedzi) oraz tworzenia wypowiedzi pisemnej (1 zadanie otwarte rozszerzonej odpowiedzi). Zadania sprawdzające rozumienie ze słuchu były oparte na nagranych tekstach, odtworzonych podczas egzaminu z płyty CD lub pliku mp3, natomiast zadania sprawdzające rozumienie tekstów pisanych oraz 1 zadanie sprawdzające znajomość środków językowych były oparte na tekstach autentycznych lub adaptowanych zamieszczonych w arkuszu egzaminacyjnym. Za rozwiązanie wszystkich zadań zdający mógł otrzymać 60 punktów (1 punkt za każde zadanie zamknięte i otwarte oraz 12 punktów za wypowiedź pisemną).

2. Dane dotyczące populacji zdających

TABELA 1. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym*

Liczba zdających		5 310
Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym	z liceów ogólnokształcących	2 811
	z techników	2 476
	z branżowych szkół II stopnia	23
	ze szkół na wsi	106
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	1 470
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	1 086
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	2 648
	ze szkół publicznych	4 939
	ze szkół niepublicznych	371
	kobiety	2 769
	mężczyźni	2 541
	bez dysleksji rozwojowej	4 778
	z dysleksją rozwojową	532

* Dane w tabeli dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów.

¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 10 czerwca 2022 r. w sprawie wymagań egzaminacyjnych dla egzaminu maturalnego przeprowadzanego w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024 (Dz.U. poz. 1246).

Z egzaminu zwolniono 1 ucznia – laureata/finalistę Ogólnopolskiej Olimpiady Języka Angielskiego.

TABELA 2. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych

Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	27
	słabowidzący	9
	niewidomi	-
	słabosłyszący	2
	niestyszący	-
	z niepełnosprawnością ruchową spowodowaną mózgowym porażeniem dziecięcym	-
	z zaburzeniem widzenia barw	-
	obywatele Ukrainy ^{2,3}	2
Ogółem	40	

3. Przebieg egzaminu

TABELA 3. Informacje dotyczące przebiegu egzaminu

Termin egzaminu		9 maja 2024 r.	
Czas trwania egzaminu		120 minut	
Liczba szkół		123	
Liczba zespołów egzaminatorów*		4	
Liczba egzaminatorów*		115	
Liczba obserwatorów ⁴ (§ 8 ust. 1)		4	
Liczba unieważnień ⁵	w przypadku:		
	art. 44zzv pkt 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzv pkt 2	wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	0
	art. 44zzv pkt 3	zakłócenia przez zdającego prawidłowego przebiegu części egzaminu w sposób utrudniający pracę pozostałym zdającym	0
	art. 44zzw ust. 1	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzy ust. 7	stwierdzenia naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu	0
	art. 44zzy ust. 10	niemożności ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)	0
Liczba wglądów ⁵ (art. 44zzz)		53	

* Dane dotyczą wszystkich poziomów egzaminu (podstawowego, rozszerzonego i dwujęzycznego) łącznie.

² Dz.U. z 2024 r. poz.167, z późn. zm.

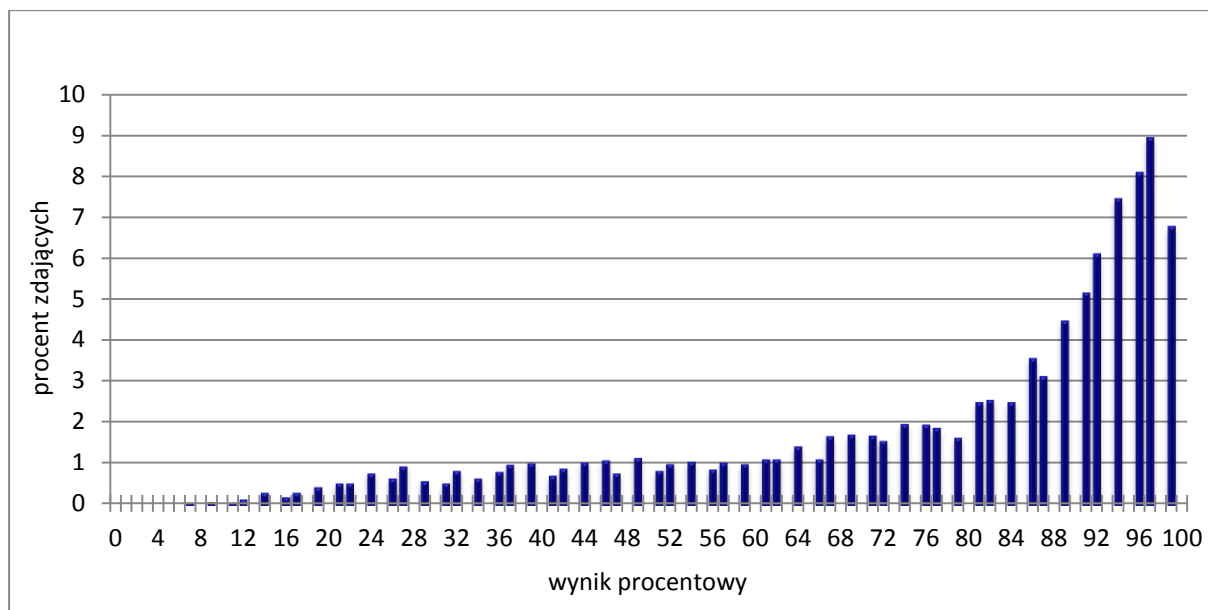
³ Zdający – obywatele Ukrainy przystąpili do egzaminu maturalnego na podstawie § 3b ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 21 marca 2022 r. w sprawie organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy (Dz.U. z 2023 r. poz. 2094).

⁴ Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 1 sierpnia 2022 r. w sprawie egzaminu maturalnego (Dz.U. z 2024 r. poz. 302).

⁵ Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2024 r. poz. 750, z późn. zm.).

4. Podstawowe dane statystyczne

Wyniki zdających

WYKRES 1. Rozkład wyników zdających

TABELA 4. Wyniki zdających – parametry statystyczne*

Zdający	Liczba zdających	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)	Odsetek sukcesów**
ogółem	5 310	8	100	88	98	79	22	96
w tym:								
z liceów ogólnokształcących	2 811	10	100	92	98	83	20	97
z techników	2 476	8	100	82	97	74	23	94
z branżowych szkół II stopnia	23	-	-	-	-	49	-	-
z Ukrainy	2	-	-	-	-	92	-	-
bez dysleksji rozwojowej	4 778	8	100	88	98	79	22	96
z dysleksją rozwojową	532	13	100	83	98	75	23	94

* Dane dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów. Parametry statystyczne są podane dla grup liczących 30 lub więcej zdających.

** Dane dotyczą tegorocznych absolwentów, którzy przystąpili do wszystkich egzaminów obowiązkowych.

Poziom wykonania zadań

TABELA 5. Poziom wykonania zadań

Rozumienie ze słuchu

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poziom wykonania zadania (%)
	Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe	
1.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie wypowiedzi ustne o umiarkowanym stopniu złożoności, wypowiedziane w naturalnym tempie, w standardowej odmianie języka [...].</i>	II.5) Zdający znajduje w wypowiedzi określone informacje.	78
1.2.			95
1.3.			70
1.4.			96
1.5.			97
2.1.		II.4) Zdający określa kontekst wypowiedzi [...].	84
2.2.		II.2) Zdający określa główną myśl wypowiedzi [...].	80
2.3.		II.3) Zdający określa intencje nadawcy/autora wypowiedzi.	80
2.4.		II.3) Zdający określa intencje nadawcy/autora wypowiedzi.	84
2.5.		II.7) Zdający wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w wypowiedzi.	87
3.1.		II.5) Zdający znajduje w wypowiedzi określone informacje.	86
3.2.		II.4) Zdający określa kontekst wypowiedzi [...].	85
3.3.		II.5) Zdający znajduje w wypowiedzi określone informacje.	66
3.4.			83
3.5.		II.3) Zdający określa intencje nadawcy/autora wypowiedzi.	80

Rozumienie tekstów pisanych

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poziom wykonania zadania (%)	
	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe		
4.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie [...] wypowiedzi pisemne o umiarkowanym stopniu złożoności [...].</i>	III.1) Zdający określa główną myśl [...] fragmentu tekstu.	66	
4.2.			89	
4.3.			83	
4.4.			88	
5.1.		III.3) Zdający określa kontekst wypowiedzi [...].	96	
5.2.		III.7) Zdający wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w tekście.	92	
5.3.		III.1) Zdający określa główną myśl tekstu.	93	
5.4.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie [...] wypowiedzi pisemne o umiarkowanym stopniu złożoności [...].</i>		78	
5.5.	V. Przetwarzanie wypowiedzi. <i>Zdający zmienia formę przekazu [...] pisemnego [...].</i>	VIII.2) Zdający przekazuje w języku obcym nowożytnym [...] informacje sformułowane w tym języku obcym.	III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	68
5.6.	I. Znajomość środków językowych.		57	
5.7.	<i>Zdający posługuje w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>		66	

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poziom wykonania zadania (%)
	Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe	
6.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie [...] wypowiedzi pisemne o umiarkowanym stopniu złożoności [...].</i>	III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	85
6.2.			90
6.3.			82
6.4.			77
6.5.		III.1) Zdający określa główną myśl tekstu [...].	87
7.1.		III.5) Zdający rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu.	76
7.2.			93
7.3.			87
7.4.			87

Znajomość środków językowych

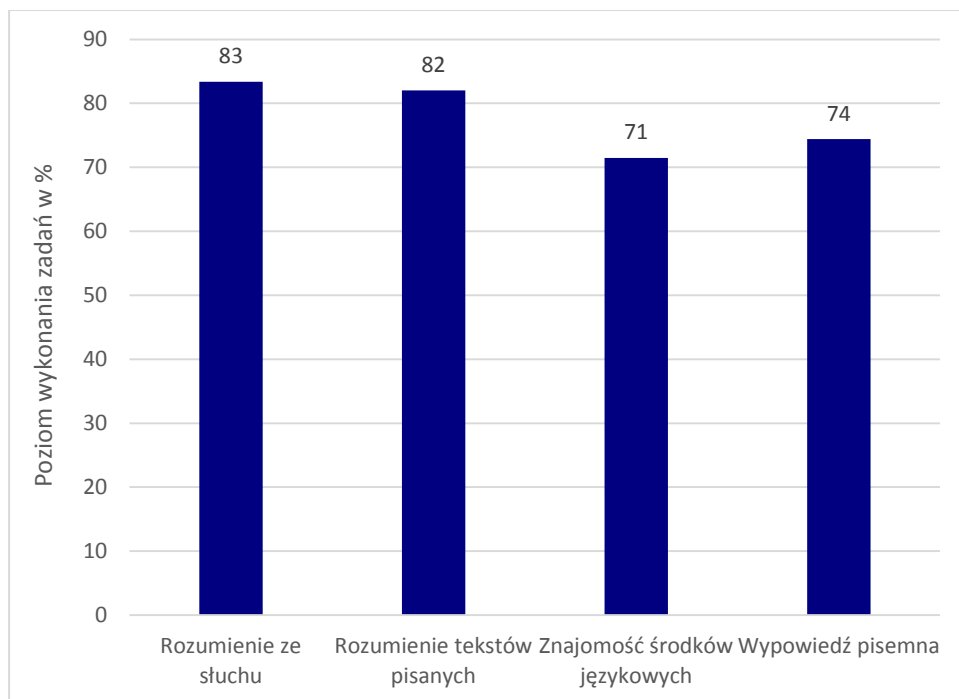
Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poziom wykonania zadania (%)
	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	
8.1.	<p>I. Znajomość środków językowych.</p> <p><i>Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i></p>	<p>1. Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</p>	88
8.2.			94
8.3.			90
9.1.			83
9.2.			73
9.3.			88
9.4.			79
10.1.			68
10.2.			71
10.3.			74
11.1.			25
11.2.			52
11.3.			44

Wypowiedź pisemna

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Kryteria	Poziom wykonania zadania (%)
	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe		
12.	I. Znajomość środków językowych. <i>Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>	I. Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...]. V.1) Zdający opisuje [...] przedmioty [...].	treść	76
	III. Tworzenie wypowiedzi. <i>Zdający samodzielnie tworzy [...] proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne [...].</i>	V.2) Zdający opowiada o [...] doświadczeniach i wydarzeniach z przeszłości [...]. VII.3) Zdający [...] przekazuje informacje i wyjaśnienia.	spójność i logika wypowiedzi	87
	IV. Reagowanie na wypowiedzi. <i>Zdający [...] reaguje w formie prostego tekstu pisanego w typowych sytuacjach [...].</i>	VII.5) Zdający wyraża i uzasadnia swoje upodobania, preferencje, intencje i pragnienia [...]. VII.9) Zdający [...] udziela rady.	zakres środków językowych	67
	V. Przetwarzanie wypowiedzi. <i>Zdający zmienia formę przekazu [...] pisemnego [...].</i>	VIII.3) Zdający przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim.	poprawność środków językowych	70

WYKRES 2.

Poziom wykonania zadań w zakresie poszczególnych obszarów umiejętności

Poziom rozszerzony

1. Opis arkusza

W roku szkolnym 2023/2024 egzamin maturalny z języka angielskiego został przeprowadzony na podstawie wymagań egzaminacyjnych określonych w rozporządzeniu Ministra Edukacji i Nauki z dnia 10 czerwca 2022 r.¹

Arkusz egzaminacyjny z języka angielskiego na poziomie rozszerzonym składał się z 31 zadań zamkniętych różnego rodzaju (wyboru wielokrotnego, zadań na dobieranie) oraz 17 zadań otwartych, w tym 16 krótkiej i 1 rozszerzonej odpowiedzi. Zadania sprawdzały wiadomości oraz umiejętności w czterech obszarach: rozumienia ze słuchu (11 zadań zamkniętych i 4 zadania otwarte krótkiej odpowiedzi), rozumienia tekstów pisanych (14 zadań zamkniętych i 4 zadania otwarte krótkiej odpowiedzi), znajomości środków językowych (6 zadań zamkniętych i 8 zadań otwartych krótkiej odpowiedzi) oraz tworzenia wypowiedzi pisemnej (1 zadanie otwarte rozszerzonej odpowiedzi). Zadania sprawdzające rozumienie ze słuchu były oparte na nagranych tekstach, odtworzonych podczas egzaminu z płyty CD lub pliku mp3, natomiast zadania sprawdzające rozumienie tekstów pisanych oraz 2 zadania sprawdzające znajomość środków językowych były oparte na tekstach autentycznych lub w minimalnym stopniu adaptowanych zamieszczonych w arkuszu egzaminacyjnym. Za rozwiązanie wszystkich zadań zdający mógł otrzymać 60 punktów (1 punkt za każde zadanie zamknięte lub otwarte w obszarach rozumienia ze słuchu, rozumienia tekstów pisanych i znajomości środków językowych oraz 13 punktów za wypowiedź pisemną).

2. Dane dotyczące populacji zdających

TABELA 6. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym*

Liczba zdających		3 822
Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym	z liceów ogólnokształcących	2 200
	z techników	1 614
	z branżowych szkół II stopnia	8
	ze szkół na wsi	44
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	926
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	787
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	2 065
	ze szkół publicznych	3 582
	ze szkół niepublicznych	240
	kobiety	1 966
	mężczyźni	1 856
	obywatele Ukrainy ^{2,3}	1

* Dane w tabeli dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów.

¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 10 czerwca 2022 r. w sprawie wymagań egzaminacyjnych dla egzaminu maturalnego przeprowadzanego w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024 (Dz.U. poz. 1246).

² Dz.U. z 2024 r. poz.167, z późn. zm.

³ Zdający – obywatele Ukrainy przystąpili do egzaminu maturalnego na podstawie § 3b ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 21 marca 2022 r. w sprawie organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy (Dz.U. z 2023 r. poz. 2094).

Z egzaminu zwolniono 1 ucznia – laureata/finalistę Ogólnopolskiej Olimpiady Języka Angielskiego.

TABELA 7. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych

Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	18
	słabowidzący	7
	niewidomi	-
	słabosłyszący	1
	nieśłyszący	-
	z niepełnosprawnością ruchową spowodowaną mózgowym porażeniem dziecięcym	-
	z zaburzeniem widzenia barw	-
	Ogółem	26

3. Przebieg egzaminu

TABELA 8. Informacje dotyczące przebiegu egzaminu

Termin egzaminu		13 maja 2024 r.	
Czas trwania egzaminu		150 minut	
Liczba szkół		119	
Liczba zespołów egzaminatorów*		4	
Liczba egzaminatorów*		115	
Liczba obserwatorów ⁴ (§ 8 ust. 1)		0	
Liczba unieważnień ⁵	w przypadku:		
	art. 44zzv pkt 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzv pkt 2	wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	0
	art. 44zzv pkt 3	zakłócenia przez zdającego prawidłowego przebiegu części egzaminu w sposób utrudniający pracę pozostałym zdającym	0
	art. 44zzw ust. 1	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzy ust. 7	stwierdzenia naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu	0
	art. 44zzy ust. 10	niemożności ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)	0
Liczba wglądów ⁵ (art. 44zzz)		32	

* Dane dotyczą wszystkich poziomów egzaminu (podstawowego, rozszerzonego i dwujęzycznego) łącznie.

⁴ Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 1 sierpnia 2022 r. w sprawie egzaminu maturalnego (Dz.U. z 2024 r. poz. 302).

⁵ Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2024 r. poz. 750, z późn. zm.).

4. Podstawowe dane statystyczne

Wyniki zdających

WYKRES 3. Rozkład wyników zdających

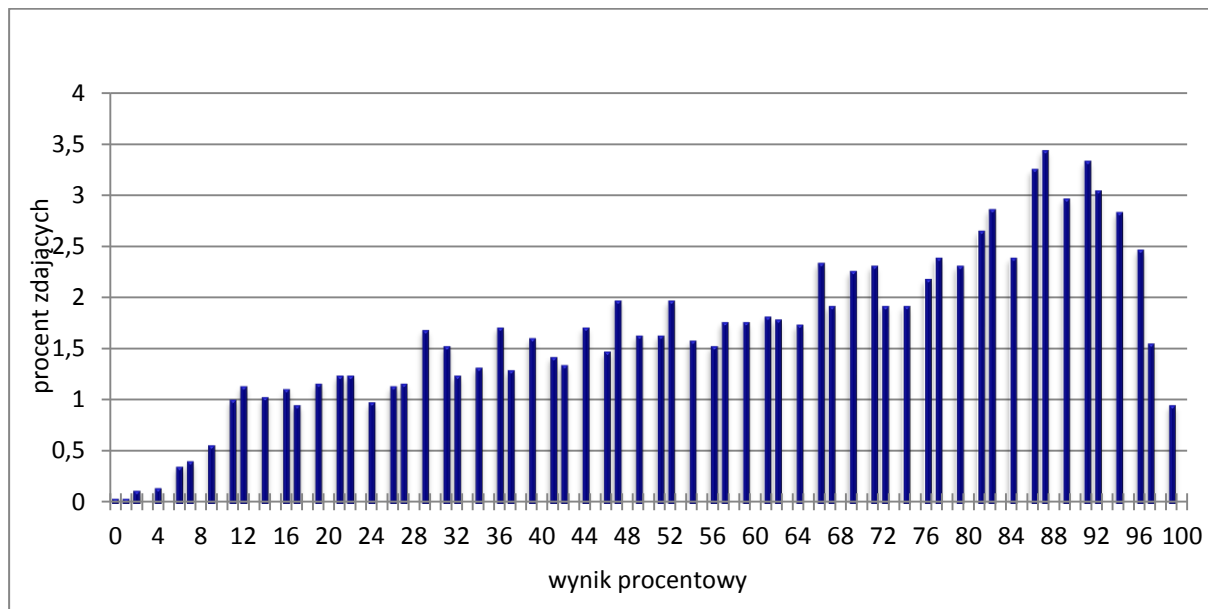

TABELA 9. Wyniki zdających – parametry statystyczne*

Zdający	Liczba zdających	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
ogółem	3 822	0	100	67	88	62	26
w tym:							
z liceów ogólnokształcących	2 200	3	100	72	92	67	24
z techników	1 614	0	100	58	87	56	26
z branżowych szkół II stopnia	8	-	-	-	-	26	-
z Ukrainy	1	-	-	-	-	-	-

* Dane dotyczą tegorocznych absolwentów. Parametry statystyczne są podane dla grup liczących 30 lub więcej zdających.

Poziom wykonania zadań

TABELA 10. Poziom wykonania zadań

Rozumienie ze słuchu

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poziom wykonania zadania (%)
	Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe	
1.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie różnorodne złożone wypowiedzi ustne wypowiedziane w naturalnym tempie [...].</i>	II.7) Zdający wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w wypowiedzi.	77
1.2.		II.2) Zdający określa główną myśl wypowiedzi [...].	84
1.3.			50
1.4.		II.5) Zdający znajduje w wypowiedzi określone informacje.	49
1.5.			52
1.6.		II.3) Zdający określa intencje, nastawienie i postawy nadawcy/autora tekstu.	56
2.1.			79
2.2.			68
2.3.		II.5) Zdający znajduje w wypowiedzi określone informacje.	62
2.4.			45
2.5.			92

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poziom wykonania zadania (%)
	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe	
3.1.	<p>II. Rozumienie wypowiedzi.</p> <p><i>Zdający rozumie różnorodne złożone wypowiedzi ustne wypowiedzane w naturalnym tempie [...].</i></p>		51
3.2.	<p>V. Przetwarzanie wypowiedzi.</p> <p><i>Zdający zmienia formę przekazu ustnego [...].</i></p>	VIII.2) Zdający przekazuje w języku obcym nowożytnym [...] informacje sformułowane w tym języku obcym.	54
3.3.	<p>I. Znajomość środków językowych.</p> <p><i>Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i></p>	II.5) Zdający znajduje w wypowiedzi określone informacje.	53
3.4.			60

Rozumienie tekstów pisanych

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poziom wykonania zadania (%)
	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe	
4.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie [...] różnorodne złożone wypowiedzi pisemne [...].</i>	III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	73
4.2.			85
4.3.			78
4.4.		III.9) Zdający rozpoznaje informacje wyrażone pośrednio oraz znaczenia przenośne.	53
4.5.		III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	75
5.1.		III.5) Zdający rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu.	77
5.2.			88
5.3.			73
5.4.			87
5.5.			61

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poziom wykonania zadania (%)	
	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe		
6.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie [...] różnorodne złożone wypowiedzi pisemne [...].</i>	III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	73	
6.2.			68	
6.3.		III.7) Zdający wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w tekście.	77	
6.4.		III.1) Zdający określa główną myśl fragmentu tekstu.	83	
6.5.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie [...] różnorodne złożone wypowiedzi pisemne [...].</i>	VIII.2) Zdający przekazuje w języku obcym nowożytnym [...] informacje sformułowane w tym języku obcym.	III.7) Zdający wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w tekście.	38
6.6.	V. Przetwarzanie wypowiedzi. <i>Zdający zmienia formę przekazu [...] pisemnego [...].</i>		III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	40
6.7.	I. Znajomość środków językowych. <i>Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>			23
6.8.				59

Znajomość środków językowych

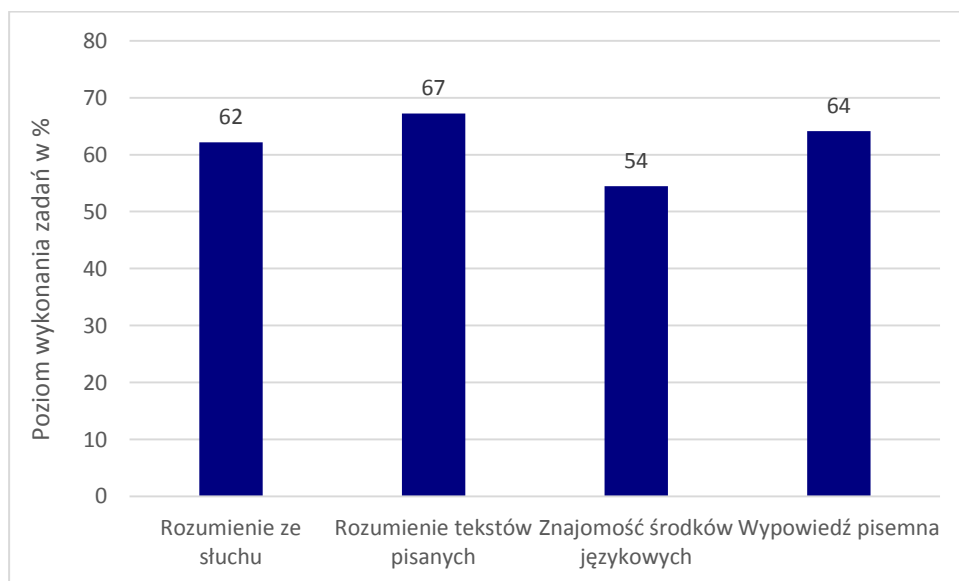
Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poziom wykonania zadania (%)
	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	
7.1.	<p>I. Znajomość środków językowych.</p> <p><i>Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i></p>	<p>1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</p>	78
7.2.			52
7.3.			71
7.4.			64
7.5.			58
7.6.			69
8.1.			54
8.2.			77
8.3.			37
8.4.			42
9.1.			52
9.2.			37
9.3.			27
9.4.			44

Wypowiedź pisemna

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Kryteria	Poziom wykonania zadania (%)
	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe		
10.	<p>I. Znajomość środków językowych.</p> <p><i>Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i></p> <p>III. Tworzenie wypowiedzi.</p> <p><i>Zdający samodzielnie tworzy [...] w miarę złożone, bogate pod względem treści, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne [...].</i></p> <p>IV. Reagowanie na wypowiedzi.</p> <p><i>Zdający [...] reaguje w formie w miarę złożonego tekstu pisanego w różnorodnych sytuacjach [...].</i></p>	<p>I. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</p>	zgodność z poleceniem	68
		<p>V.2) Zdający opowiada o czynnościach, doświadczeniach i wydarzeniach z przeszłości [...].</p>	spójność i logika wypowiedzi	73
		<p>V.4) Zdający przedstawia intencje [...] i plany na przyszłość.</p>		
		<p>V.6) Zdający wyraża i uzasadnia swoje opinie i poglądy, przedstawia i ustosunkowuje się do opinii [...].</p>	zakres środków językowych	57
		<p>V.8) Zdający stawia tezę, przedstawia w logicznym porządku argumenty za i przeciw danej tezie lub rozwiązaniu, kończy wypowiedź konkluzją.</p>		
<p>V.12) Zdający stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze.</p> <p>V.13) Zdający stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji.</p> <p>VII.3) Zdający [...] przekazuje informacje i wyjaśnienia.</p>	poprawność środków językowych	59		

WYKRES 4.

Poziom wykonania zadań w zakresie poszczególnych obszarów umiejętności

Poziom dwujęzyczny

1. Opis arkusza

W roku szkolnym 2023/2024 egzamin maturalny z języka angielskiego został przeprowadzony na podstawie wymagań egzaminacyjnych określonych w rozporządzeniu Ministra Edukacji i Nauki z dnia 10 czerwca 2022 r.¹

Arkusz egzaminacyjny z języka angielskiego na poziomie dwujęzycznym składał się z 28 zadań zamkniętych różnego rodzaju (wyboru wielokrotnego, zadań na dobieranie) oraz 18 zadań otwartych, w tym 17 krótkiej i 1 rozszerzonej odpowiedzi. Zadania sprawdzały wiadomości oraz umiejętności w czterech obszarach: rozumienia ze słuchu (11 zadań zamkniętych i 4 zadania otwarte krótkiej odpowiedzi), rozumienia tekstów pisanych (12 zadań zamkniętych i 4 zadania otwarte krótkiej odpowiedzi), znajomości środków językowych (5 zadań zamkniętych i 9 zadań otwartych krótkiej odpowiedzi) oraz tworzenia wypowiedzi pisemnej (1 zadanie otwarte rozszerzonej odpowiedzi). Zadania sprawdzające rozumienie ze słuchu były oparte na nagranych tekstach, odtworzonych podczas egzaminu z płyty CD lub pliku mp3, natomiast zadania sprawdzające rozumienie tekstów pisanych oraz 2 zadania sprawdzające znajomość środków językowych były oparte na tekstach autentycznych lub w minimalnym stopniu adaptowanych zamieszczonych w arkuszu egzaminacyjnym. Za rozwiązanie wszystkich zadań zdający mógł otrzymać 60 punktów (1 punkt za każde zadanie zamknięte lub otwarte w obszarach rozumienia ze słuchu, rozumienia tekstów pisanych i znajomości środków językowych oraz 15 punktów za wypowiedź pisemną).

2. Dane dotyczące populacji zdających

TABELA 11. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym*

Liczba zdających		23
Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym	ze szkół publicznych	22
	ze szkół niepublicznych	1
	kobiety	13
	mężczyźni	10
	obywatele Ukrainy ^{2,3}	0

* Dane w tabeli dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów.

Z egzaminu zwolniono 1 ucznia – laureata/finalistę Ogólnopolskiej Olimpiady Języka Angielskiego.

¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 10 czerwca 2022 r. w sprawie wymagań egzaminacyjnych dla egzaminu maturalnego przeprowadzanego w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024 (Dz.U. poz. 1246).

² Dz.U. z 2024 r. poz.167, z późn. zm.

³ Zdający – obywatele Ukrainy przystąpili do egzaminu maturalnego na podstawie § 3b ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 21 marca 2022 r. w sprawie organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy (Dz.U. z 2023 r. poz. 2094).

TABELA 12. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych

Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	1
	słabowidzący	-
	niewidomi	-
	słabosłyszący	-
	niesłyszący	-
	z niepełnosprawnością ruchową spowodowaną mózgowym porażeniem dziecięcym	-
	z zaburzeniem widzenia barw	-
Ogółem	1	

3. Przebieg egzaminu

TABELA 13. Informacje dotyczące przebiegu egzaminu

Termin egzaminu		13 maja 2024 r.	
Czas trwania egzaminu		180 minut	
Liczba szkół		9	
Liczba zespołów egzaminatorów*		4	
Liczba egzaminatorów*		115	
Liczba obserwatorów ⁴ (§ 8 ust. 1)		0	
Liczba unieważnień ⁵	w przypadku:		
	art. 44zzv pkt 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzv pkt 2	wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	0
	art. 44zzv pkt 3	zakłócenia przez zdającego prawidłowego przebiegu części egzaminu w sposób utrudniający pracę pozostałym zdającym	0
	art. 44zzw ust. 1	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzy ust. 7	stwierdzenia naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu	0
	art. 44zzy ust. 10	niemożności ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)	0
Liczba wglądów ⁵ (art. 44zzz)		0	

* Dane dotyczą wszystkich poziomów egzaminu (podstawowego, rozszerzonego i dwujęzycznego) łącznie.

⁴ Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 1 sierpnia 2022 r. w sprawie egzaminu maturalnego (Dz.U. z 2024 r. poz. 302).

⁵ Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2024 r. poz. 750, z późn. zm.).

4. Podstawowe dane statystyczne

Wyniki zdających

WYKRES 5.

Rozkład wyników zdających – dotyczy wszystkich zdających w kraju

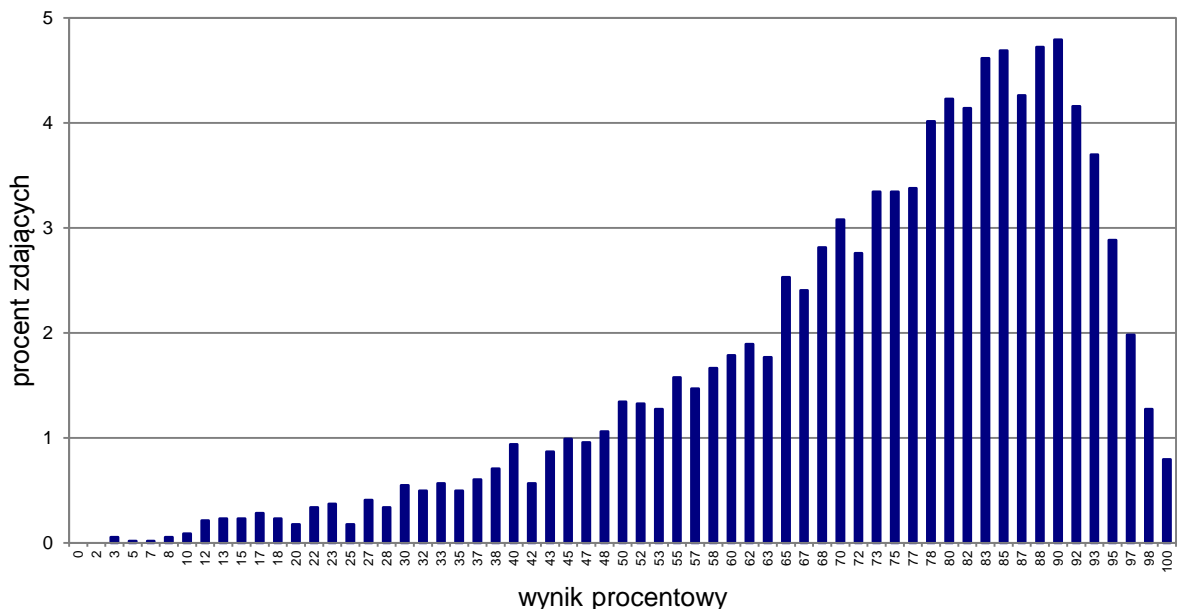

TABELA 14.

Wyniki zdających – parametry statystyczne*

Zdający	Liczba zdających	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
ogółem	23	-	-	-	-	56	-

* Dane dotyczą tegorocznych absolwentów. Parametry statystyczne są podane dla grup liczących 30 lub więcej zdających.

TABELA 15. Poziom wykonania zadań – dotyczy wszystkich zdających w kraju**Rozumienie ze słuchu**

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poziom wykonania zadania (%)
	Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe	
1.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie różnorodne wypowiedzi ustne o wysokim stopniu złożoności wypowiedziane również w szybkim tempie [...].</i>	II.5) Zdający znajduje w wypowiedzi określone informacje.	91
1.2.			60
1.3.		II.2) Zdający określa główną myśl [...] fragmentu wypowiedzi.	87
1.4.		II.5) Zdający znajduje w wypowiedzi określone informacje.	81
1.5.			71
2.1.			90
2.2.		II.9) Zdający rozpoznaje informacje wyrażone pośrednio oraz znaczenia przenośne.	71
2.3.		II.5) Zdający znajduje w wypowiedzi określone informacje.	83
2.4.		II.2) Zdający określa główną myśl [...] fragmentu wypowiedzi.	94
2.5.		II.5) Zdający znajduje w wypowiedzi określone informacje.	67
2.6.			61

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poziom wykonania zadania (%)
	Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe	
3.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie różnorodne wypowiedzi ustne o wysokim stopniu złożoności wypowiedziane również w szybkim tempie [...].</i>		70
3.2.	V. Przetwarzanie wypowiedzi. <i>Zdający zmienia formę przekazu ustnego [...] tekstów z różnych dziedzin życia i nauki, o różnym stopniu złożoności [...].</i>	VIII.2) Zdający przekazuje w języku obcym nowożytnym [...] informacje sformułowane w tym języku obcym.	68
3.3.	I. Znajomość środków językowych. <i>Zdający posługuje się bardzo bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych), wykazując się wysokim poziomem ich poprawności [...].</i>	II.5) Zdający znajduje w wypowiedzi określone informacje.	77
3.4.			62

Rozumienie tekstów pisanych

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poziom wykonania zadania (%)
	Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe	
4.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie [...] wypowiedzi pisemne o wysokim stopniu złożoności [...].</i>	III.1) Zdający określa główną myśl [...] fragmentu tekstu.	86
4.2.		III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	84
4.3.			80
4.4.		III.7) Zdający wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w tekście.	86

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poziom wykonania zadania (%)
	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe	
4.5.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie [...] różnorodne wypowiedzi pisemne o wysokim stopniu złożoności [...].</i>	VIII.2) Zdający przekazuje w języku obcym nowożytnym [...] informacje sformułowane w tym języku obcym.	III.1) Zdający określa główną myśl [...] fragmentu tekstu. 70
4.6.	V. Przetwarzanie wypowiedzi.		III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje. 76
4.7.	<i>Zdający zmienia formę przekazu [...] pisemnego tekstów z różnych dziedzin życia i nauki, o różnym stopniu złożoności [...].</i>		85
4.8.	I. Znajomość środków językowych. <i>Zdający posługuje się bardzo bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych), wykazując się wysokim poziomem ich poprawności [...].</i>		III.1) Zdający określa główną myśl [...] fragmentu tekstu. 58
5.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie [...] różnorodne wypowiedzi pisemne o wysokim stopniu złożoności [...].</i>	III.5) Zdający rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu.	83
5.2.			37
5.3.			90
5.4.			83
6.1.	III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	83	
6.2.		90	
6.3.		81	
6.4.		95	

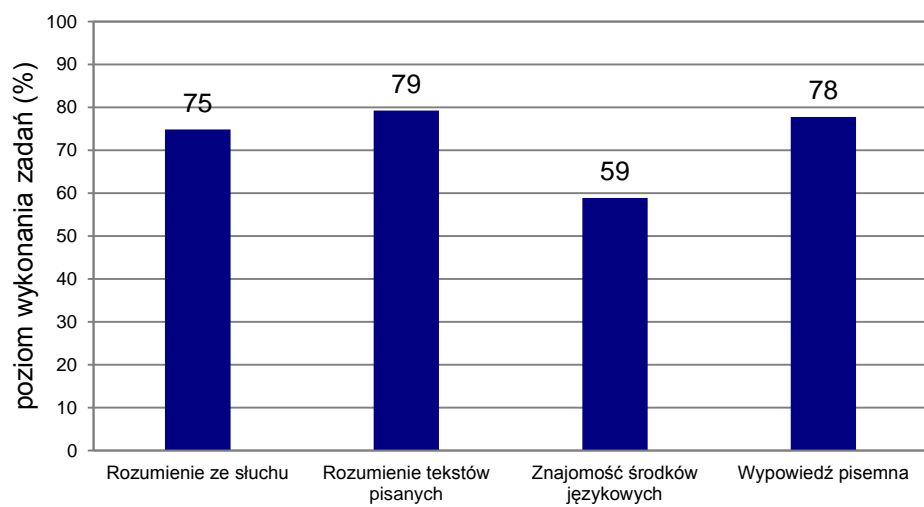
Znajomość środków językowych

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poziom wykonania zadania (%)
	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	
7.1.	<p>I. Znajomość środków językowych.</p> <p><i>Zdający posługuje się bardzo bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych), wykazując się wysokim poziomem ich poprawności [...].</i></p>	<p>I. Zdający posługuje się bardzo bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych), wykazując się wysokim poziomem ich poprawności [...].</p>	44
7.2.			83
7.3.			74
7.4.			84
7.5.			83
8.1.			54
8.2.			33
8.3.			62
8.4.			81
9.1.			30
9.2.			39
9.3.			38
9.4.			56
9.5.			61

Wypowiedź pisemna

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Kryteria	Poziom wykonania zadania (%)
	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe		
10.	<p>I. Znajomość środków językowych.</p> <p><i>Zdający posługuje się bardzo bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych), wykazując się wysokim poziomem ich poprawności [...].</i></p> <p>III. Tworzenie wypowiedzi.</p> <p><i>Zdający samodzielnie tworzy [...] złożone, wieloaspektowe, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne [...].</i></p> <p>IV. Reagowanie na wypowiedzi.</p> <p><i>Zdający [...] reaguje w formie złożonego tekstu pisanego w różnorodnych sytuacjach [...].</i></p>	<p>I. Zdający posługuje się bardzo bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych), wykazując się wysokim poziomem ich poprawności [...].</p>	zgodność z poleceniem	75
		<p>V.2) Zdający opowiada o czynnościach, doświadczeniach i wydarzeniach z przeszłości [...].</p>	spójność i logika wypowiedzi	86
		<p>V.6) Zdający wyraża i uzasadnia swoje opinie i poglądy [...].</p>	zakres środków językowych	73
		<p>V.8) Zdający stawia tezę, przedstawia w logicznym porządku argumenty [...], kończy wypowiedź konkluzją.</p> <p>V.12) Zdający stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze.</p> <p>V.13) Zdający stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji.</p> <p>VII.3) Zdający [...] przekazuje informacje i wyjaśnienia.</p>	poprawność środków językowych	81

WYKRES 6. Poziom wykonania zadań w zakresie poszczególnych obszarów umiejętności – dotyczy wszystkich zdających w kraju

Komentarz – dot. wszystkich zdających w kraju

Poziom podstawowy

Średni wynik uzyskany przez maturzystów przystępujących do egzaminu z języka angielskiego na poziomie podstawowym wyniósł 78% punktów.

Zdający osiągnęli najwyższe wyniki za zadania sprawdzające rozumienie ze słuchu (średni wynik – 82%) oraz rozumienie tekstów pisanych (81%). Nieco niższy był średni wynik za zadanie sprawdzające tworzenie wypowiedzi pisemnej (76%). Najniższe wyniki zdający uzyskali w części arkusza sprawdzającej znajomość środków językowych (71%).

W obszarze rozumienia ze słuchu zdający najlepiej poradzili sobie z zadaniami sprawdzającymi umiejętność znajdowania w wypowiedzi określonych informacji – za zadania 1.1.–1.5. oraz 3.1., 3.3. i 3.4. uzyskali średnio 83% punktów. Spośród zadań sprawdzających tę umiejętność, najwięcej kłopotów przysporzyło maturzystom wybranie poprawnej odpowiedzi w zadaniu 3.3.

3.3. What did Julian and his wife do?

- A. They bought a castle to renovate.
- B. They lived and worked in a castle.
- C. They rented an apartment in a castle.

Transkrypcja:

My name's Julian and some time ago my wife and I agreed to live in a castle located in a forest, a long way from anywhere. The people who had bought it offered us free accommodation in the castle in exchange for renovating it. Of course, all the costs were covered by the owners. (...)

Zadanie 3.3. oparte było na wypowiedzi Juliana na temat renowacji zamku. Poprawnej odpowiedzi udzieliło 65% zdających, którzy zrozumieli, że zamek został kupiony przez kogoś innego, a Julianowi i jego żonie została złożona oferta mieszkania w zamku w zamian za wykonanie prac remontowych. Około 20% maturzystów zaznaczyło jednak odpowiedź A. Prawdopodobnie dokonali takiego wyboru, ponieważ usłyszeli słowa *bought* i *renovating* padające w nagraniu, a nie zrozumieli kontekstu, w jakim te wyrazy występowały.

Nieco niższy był średni wynik uzyskany za zadania sprawdzające globalne rozumienie tekstu, czyli umiejętność określania głównej myśli wypowiedzi, określania intencji nadawcy/autora wypowiedzi oraz określania kontekstu wypowiedzi. Wyniósł on 81%. Umiejętność określania kontekstu wypowiedzi okazała się najlepiej opanowaną przez zdających (zadania 2.1. i 3.2. – średni wynik 83%). Nieco gorzej maturzyści poradzili sobie z zadaniami sprawdzającymi określanie intencji nadawcy/autora wypowiedzi (zadania 2.3., 2.4. i 3.5. – średni wynik 80%) i zadaniem 2.2. sprawdzającym umiejętność określania głównej myśli wypowiedzi (79% poprawnych odpowiedzi).

Najtrudniejsze okazały się zadania 2.2. oraz 2.3.

The speaker

- A. invites listeners to take part in a weekend workshop.
- B. recommends a change in how glass is recycled.
- C. encourages listeners to buy a certain product.
- D. talks about an idea which wasn't successful.
- E. is pleased with the results of a competition.
- F. is giving visitors a tour of a place.

2.2.	2.3.
D	C

Fragment transkrypcji:

Two

While visiting the island of Curaçao, the owner of a bottle factory was shocked by the masses of empty glass bottles he saw lying around. He thought that if the bottles were not round, but shaped like bricks, they could be used to build houses for poor people. So, he decided that his factory would make bottles in the shape of bricks, and soon over 10,000 of them were produced. However, the innovative bottles were not popular because it was difficult to hold them. People preferred the traditional round bottle shape. What a shame!

Three

What do shoes and plastic bottles have in common? In our company – a lot. We have invented ballerina shoes which are totally made from recycled plastic bottles. So far, we have successfully recycled over 13 million bottles! We use 3D printers to make our ballerina shoes. They are exceptionally soft and flexible. And you can even put them in the washing machine. So, why not order a pair and find out for yourself?

Zadanie 2.2. oparte było na wypowiedzi dotyczącej produkcji i ponownego wykorzystania szklanych butelek. Pod koniec nagrania osoba mówiąca informuje, że innowacyjne butelki w kształcie cegieł nie stały się popularne, co oznacza, że pomysł nie odniósł sukcesu. Poprawną odpowiedź wybrało 79% maturzystów. Najczęściej wybieraną błędną odpowiedzią była opcja B. Zaznaczyli ją prawdopodobnie ci zdający, którzy skupili się na padającym w nagraniu słowie *glass* i pomysłcie użycia butelek do budowy domów. Jednak wypowiedź nie wskazywała na żadną zmianę w recyklingu szkła.

Zadanie 2.3., sprawdzające umiejętność określania intencji nadawcy/autora wypowiedzi, również rozwiązało poprawnie 79% zdających. Osoba mówiąca zachęcała słuchaczy do kupna butów zrobionych z odzyskanych butelek plastikowych. Także w tym zadaniu najczęściej wybieraną błędną odpowiedzią była opcja B. Prawdopodobnie część maturzystów skupiła się na tym, że w tekście jest mowa o przerabianiu butelek na buty. Nie zwrócili oni jednak uwagi, że wykorzystywane są do tego butelki plastikowe, a nie szklane.

W tej części arkusza pojawiło się również zadanie sprawdzające umiejętność wyciągania wniosków wynikających z informacji zawartych w wypowiedzi (zadanie 2.5.). Poprawnie rozwiązało je 86% zdających, którzy wybrali opcję **E**. *The speaker is pleased with the results of a competition*. Na to, że osoba mówiąca jest zadowolona z wyników konkursu, wskazywały następujące fragmenty tekstu: *Do you remember the contest I told you about? (...) As you know I was quite pessimistic about my chances, but I ended up winning! I'm really happy and I still can't believe it! (...) I'm so proud of myself!*

Wyniki zdających uzyskane za zadania sprawdzające rozumienie tekstów pisanych pokazują, że umiejętność ogólnego rozumienia tekstu (zadania 4.1.–4.4., 5.1., 5.3. oraz 6.5.) została lepiej opanowana niż umiejętność znajdowania w tekście określonych informacji (zadania 5.4.–5.7. oraz 6.1.–6.4.). Średni wynik wyniósł odpowiednio 85% i 75% punktów możliwych do uzyskania.

W zadaniach sprawdzających rozumienie tekstu jako całości najlepiej opanowaną umiejętnością okazało się określanie kontekstu wypowiedzi (zadanie 5.1. – 95% poprawnych odpowiedzi). W zadaniu tym należało stwierdzić, który z tekstów w zadaniu 5. jest prośbą o wskazanie preferencji. Kluczowe do rozwiązania tego zadania było zrozumienie, że część tekstu **D**. to ankieta mająca na celu ustalenie, który rower jest najlepszy dla osoby ją wypełniającej.

Wyniki uzyskane za zadania sprawdzające umiejętność określania głównej myśli tekstu były zróżnicowane (od 67% do 92% poprawnych odpowiedzi). Najłatwiejsze okazało się zadanie 5.3. oparte na krótkim tekście publicystycznym dotyczącym rozwiązania problemu finansowego przez pewną firmę. Łatwe dla maturzystów okazało się także zadanie 6.5. sprawdzające tę samą umiejętność (86% poprawnych odpowiedzi).

Zadanie 4., które wymagało dobrania nagłówków do poszczególnych części tekstu, okazało się stosunkowo łatwe. Zadania 4.2.–4.4. rozwiązało poprawnie ponad 80% zdających. Natomiast sporym wyzwaniem okazało się zadanie 4.1.

- A.** UNDERWATER MUSEUM EXHIBITION DAMAGED BY DIVERS
- B.** PROTECTING THE SCULPTURES FROM SEA CREATURES
- C.** AN IDEA TO SAVE A PLACE OF NATURAL BEAUTY
- D.** RULES AND ADVICE FOR UNDERWATER VISITORS
- E.** SCULPTURES SHOWING DIFFERENT PEOPLE
- F.** VARIOUS WAYS TO VIEW THE SCULPTURES

4.1.	C
------	---

The National Marine Park in Cancun, Mexico, is visited each year by over 750,000 divers. They come to see the world's most amazing coral reef. Unfortunately, they also cause a lot of damage. In 2009, the park's authorities decided to create an underwater sculpture museum as an alternative destination for divers, and in this way, protect the endangered coral reef and the sea creatures which depend on it.

Poprawną odpowiedź **C.** wybrało 67% maturzystów. W tekście padają informacje o podwodnym muzeum i o szkodach wyrządzonych przez nurków. Prawdopodobnie dlatego aż ponad 20% zdających wybrało błędną opcję A. Jednak opisane szkody dotyczyły rafy koralowej, a nie muzeum, które zostało stworzone, aby ją chronić.

Wyniki uzyskane za zadania sprawdzające umiejętność znajdowania w tekście określonych informacji były również dość zróżnicowane (od 57% do 89% poprawnych odpowiedzi). Zdający zdecydowanie lepiej poradzi sobie z zadaniami zamkniętymi sprawdzającymi tę umiejętność (83% poprawnych odpowiedzi) niż z zadaniami otwartymi (67%).

Spośród zadań zamkniętych największym wyzwaniem okazało się zdanie 6.4. Oparte było ono na tekście literackim, tj. fragmencie książki Billa Brysona *Notes from a Big Country*.

Fragment tekstu:

He looked hard at me for another minute, then called a colleague. They exchanged opinions and called more people to discuss it. We ended up with a crowd of three check-in agents, their manager, the manager's boss and two baggage handlers.

"What is the point of all this anyway?" I said to the manager. "Why do you need a picture ID?"

"It's a Federal Aviation Administration rule," he said.

"But why is it a rule?"

"You see the requirement is not simply to identify yourself, but to identify yourself in a way that precisely matches a written instruction," he answered.

In the end, the manager told the agent to check me in, but warned me not to try anything like that again.

6.4. The manager at the airport told the author to

- A.** follow the regulations in the future.
- B.** search his personal luggage once again.
- C.** explain why he didn't have any ID on him.
- D.** read the instructions after boarding the plane.

Poprawną odpowiedź wybrało 77% zdających, którzy zrozumieli, że ostrzeżenie, aby nie robić podobnych rzeczy w przyszłości, oznacza nakaz stosowania się do obowiązujących przepisów. Najbardziej atrakcyjną błędną odpowiedzią okazała się opcja C., którą wybrało 9% zdających. Opisany w tekście problem wynikał z tego, że autor nie miał przy sobie określonego w przepisach dokumentu tożsamości. Manager, który został wezwany, nie wymagał od pasażera złożenia wyjaśnień w tej sprawie, ale sam wyjaśniał pasażerowi, dlaczego obsługa lotniska wymaga takiego, a nie innego dokumentu. Równie atrakcyjna okazała się opcja D., którą zaznaczyło 8% zdających. Prawdopodobnie wybrali ją ci, którzy zasugerowali się wyrazem *instruction* występującym zarówno w tekście, jak i zadaniu.

Zdecydowanie trudniejsze okazały się zadania otwarte, które były częścią zadania 5. Zadania te były oparte na czterech tekstach związanych z rowerami i wymagały uzupełnienia luk 5.4.–5.7. w wiadomości. Największym wyzwaniem okazało się zadanie 5.6. (57% poprawnych odpowiedzi), które wymagało wykorzystania informacji z poniższego tekstu.

Tekst A**A CLEVER SOLUTION**

VanMoof is a company in Holland which produces great city bikes. A few years ago, they were not making as much money as they had expected because a lot of their bikes got damaged while being transported to their clients. So, they decided to do something about it. The obvious solution was to use stronger boxes, but VanMoof came up with a cheaper idea. They realized that couriers are more careful when they deliver TVs. So VanMoof started to send their bikes in boxes which are the same size and shape as those used for very large TVs. Since the introduction of the new packaging last year, they no longer get so many complaints about damaged bikes.

Zadanie polegało na uzupełnieniu w wiadomości zdania *I'm quite sure the bike won't arrive damaged because the 5.6. _____ will look as if it contains a TV set so the courier will be more careful.* Najbardziej naturalne było uzupełnienie tej luki wyrażeniem *box*. Czasami zdający udzielali bardziej precyzyjnej odpowiedzi, np. *box with the bike inside*. Akceptowane były również inne rozwiązania, pod warunkiem że jasno z nich wynikało, że chodzi o paczkę/przesyłkę/opakowanie, w którym znajduje się rower, lub które firma rowerowa wysyła, np. *box that it comes in, box they send, shape of the package, parcel it will be in*. Typowe błędy w przypadku tego zadania polegały na wpisywaniu w lukę informacji o wzmocnieniu opakowania (np. *box is stronger and it*). Takie uzupełnienie luki nie było zgodne z treścią zadania, ponieważ pomysł wzmocnienia opakowania, który na pewnym etapie był rozważany, finalnie nie został przez tę firmę wykorzystany. Zdarzały się też odpowiedzi, w których został przekroczony limit wyrazów określony w poleceniu, np. *box the company will send it in*, oraz odpowiedzi niełączące się logicznie z fragmentem tekstu otaczającym lukę, np. *bike, boxes, couriers, box size and shape*.

Wysokie wyniki w tej części arkusza maturzyści osiągnęli w zadaniu 7., które sprawdzało opanowanie umiejętności rozpoznawania związków między poszczególnymi częściami tekstu. Średni wynik za rozwiązanie tego zadania wyniósł 84%. Najmniej trudności zdający mieli z uzupełnieniem luki 7.2. (91% poprawnych rozwiązań), a najwięcej z udzieleniem właściwej odpowiedzi w zadaniu 7.1.

Fragment tekstu:

Did you know about the friendship between the two famous geniuses, the physicist Albert Einstein, and the silent movie star, Charlie Chaplin? It started during Einstein's US tour in the early 1930s. **7.1.** _____. His work as a scientist was so admired that he was even given the keys to the city! Later, he went to California in order to give a lecture at the California Institute of Technology.

Fragment zadania:

- A. Chaplin went on tour of the USA at the same time.
- D. He arrived in America in December 1930 and visited New York first.

Poprawnej odpowiedzi udzieliło 76% zdających. Prawie 20% maturzystów wybrało opcję A. Zdanie to nie pasowało jednak do luki 7.1., ponieważ Chaplin nie był naukowcem, tylko gwiazdą kina niemego. Poza tym, aby fragment po luce dotyczący wręczenia gościowi kluczy do miasta był spójny ze wstawianym zdaniem, musiało ono zawierać odniesienie do jakiegoś miasta. Pojawiło się ono tylko w zdaniu **D**.

Za zadania sprawdzające znajomość środków językowych maturzyści uzyskali średni wynik 71%. Zadania zamknięte okazały się łatwiejsze niż zadania otwarte (średni wynik odpowiednio: 84% i 55%).

Analiza wyników w zadaniach zamkniętych wskazuje, że zdający nie mieli większych problemów z wyborem prawidłowych odpowiedzi. Jedynie zadanie 9.2., w którym wymagane było wybranie wyrażenia o tym samym znaczeniu co *it is not necessary for you to help*, okazało się nieco trudniejsze (74% poprawnych odpowiedzi). Część maturzystów błędnie wybierała opcję *You mustn't help* zamiast poprawnej *You don't need to help*.

Zadania otwarte sprawdzające znajomość środków językowych okazały się dla maturzystów większym wyzwaniem. W zadaniu 10., które wymagało uzupełnienia tekstu wyrazami z ramki w odpowiedniej formie, maturzyści uzyskali zbliżone wyniki w zadaniach 10.2. oraz 10.3. (odpowiednio 71% i 72% poprawnych odpowiedzi). Zadanie 10.2. wymagało utworzenia rzeczownika *attraction* od czasownika *attract*, natomiast lukę 10.3. należało uzupełnić rzeczownikiem *jumping* utworzonym od czasownika *jump*. Najwięcej trudności przysporzyło zdającym zadanie 10.1. (67% poprawnych odpowiedzi), w którym należało utworzyć imiesłów bierny *called* od czasownika *call*. Częstym błędem było wpisywanie formy ciągłej czasownika: *calling*.

Wyniki za zadanie 11. były znacznie niższe.

Wykorzystując wyrazy podane drukowanymi literami, uzupełnij każde zdanie z luką, tak aby zachować sens zdania wyjściowego (11.1.–11.3.). W każdą lukę można wpisać maksymalnie cztery wyrazy, wliczając wyraz już podany. Wymagana jest pełna poprawność ortograficzna i gramatyczna wpisywanych fragmentów zdań. Uwaga: nie zmieniaj formy podanych wyrazów.

11.1. Mobile phones cost as much as they did last year.

CHANGED

The prices of mobile phones _____
last year.

11.2. They might have problems with booking a flight to Paris at the last minute.

THEM

It might be difficult _____
a flight to Paris at the last minute.

11.3. May I borrow your chemistry book?

MIND

Do you _____ borrow
your chemistry book?

Najtrudniejsze okazało się zadanie 11.1. Poprawnie rozwiązało je 26% zdających. Było to najtrudniejsze zadanie w całym arkuszu egzaminacyjnym. Zadaniem zdających było przekształcenie zdania dotyczącego ceny telefonów. Można to było zrobić na wiele sposobów, np. używając czasu Present Perfect w stronie czynnej lub biernej: *haven't changed since*, *haven't been changed since*. Akceptowane było także użycie czasu Past Simple, który w takim kontekście może być stosowany w amerykańskiej odmianie języka angielskiego. Najczęstszymi błędami było użycie niewłaściwego czasu, np. *hadn't changed since*, pomijanie przyimka *since* oraz zmienianie znaczenia zdania wyjściowego, np. *have changed*, *were changed since*.

Pozostałe dwa zadania (11.2. i 11.3.) poprawnie rozwiązało odpowiednio 51% i 44% zdających. W pierwszym przypadku należało zastosować konstrukcję *be difficult for somebody to do something*, czyli wpisać w lukę *for them to book*. Częstym błędem popełnianym przez zdających była zmiana znaczenia zdania wyjściowego poprzez użycie niepoprawnego czasownika, np. *take*, *catch*. Poprawne rozwiązanie zadania 11.3. wymagało zastosowania czasownika *mind* w konstrukcji *do you mind if I...* Zdający często popełniali błąd polegający na tworzeniu czasu przyszłego w części zdania po *if* lub tworzyli wyrażenia/struktury, które nie istnieją w języku angielskim, np. *have a mind to*, *mind me borrow*, *mind to*. Może to świadczyć o tym, że część maturzystów nie znała konstrukcji sprawdzanej w tym zadaniu.

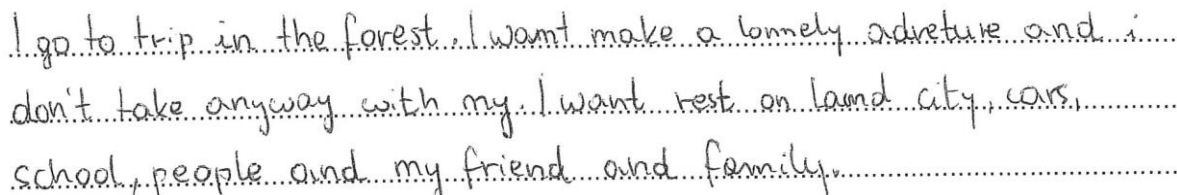
Analiza wyników uzyskanych przez zdających za wypowiedź pisemną pokazuje, że absolwenci dość dobrze poradzili sobie z tworzeniem własnego tekstu. Zadanie wymagało sformułowania wpisu na blogu na temat wycieczki, na którą zdający postanowił wybrać się w pojedynkę.

Średni wynik za to zadanie wyniósł 76%. Realizacja poszczególnych podpunktów polecenia nie sprawiła trudności większości zdających. Średni wynik w kryterium treści – 78% punktów możliwych do uzyskania – oznacza, że zdecydowana większość maturzystów potrafiła w komunikatywny sposób przekazać w formie pisemnej określone w poleceniu informacje i nie miała problemu z ich rozwinięciem. Jednak zdarzały się prace, których autorzy pomijali istotne elementy poszczególnych podpunktów polecenia lub realizowali je mało precyzyjnie.

Odnosząc się do pierwszego podpunktu polecenia – *poinformuj, dokąd się wybrałeś(-aś), i wyjaśnij, dlaczego zdecydowałeś(-aś) się pojechać w pojedynkę* – zdający często podawali konkretne miejsca (np. *Paris*, *Greece*) lub przekazywali tę informację bardziej ogólnie (np. *Polish mountains*, *seaside*). Jako powód wybrania się na wycieczkę w pojedynkę,

zdający często wskazywali na indywidualne potrzeby, np. *I decided to do it because I wanted to prove to myself that I can do it.*, korzyści wynikające z podróżowania bez towarzystwa, np. *I could make all the decisions on my own.*, lub okoliczności, osoby, wydarzenia, które miały wpływ na ich decyzję, np. *My friends encouraged me to choose a solo trip.*

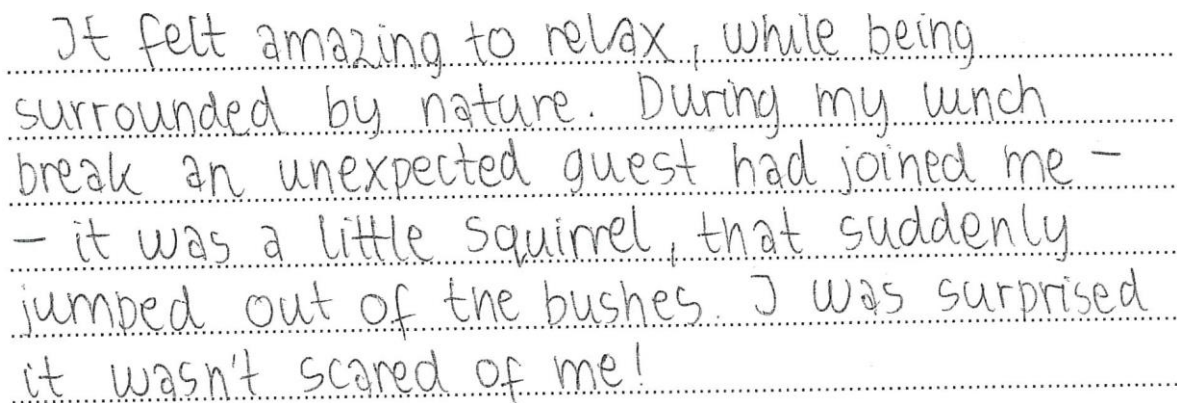
Część maturzystów realizowała pierwszy człon tego podpunktu polecenia używając czasu teraźniejszego zamiast przeszłego, a takie rozwiązanie było kwalifikowane na poziom niższy. Czasami zdający mieli też problem z komunikatywnym wyjaśnieniem, dlaczego zdecydowali się pojechać w pojedynkę, co ilustruje poniższy przykład.

I go to trip in the forest. I want make a lonely adventure and i don't take anyway with my. I want rest on land city, cars, school, people and my friend and family.

Zdarzały się też prace, w których zamiast pisać o wyjeździe w pojedynkę, zdający informowali o wyjeździe w towarzystwie znajomych lub rodziny. Taka realizacja tego podpunktu polecenia nie była akceptowana.

Kolejny podpunkt polecenia – *zrelacjonuj nieoczekiwane spotkanie, które miało miejsce w trakcie wycieczki* – zazwyczaj był realizowany w sposób bardziej szczegółowy. Jako elementy rozwijające zdający zwykle podawali okoliczności przypadkowego spotkania, wrażenia dotyczące spotkania oraz fakty dotyczące miejsca, w którym do tego spotkania doszło. Maturzyści zwykle informowali o spotkaniu z pojedynczą osobą lub grupą osób, ale dość często opisywali też spotkania ze zwierzętami, np. z niedźwiedziem w czasie wyprawy w góry lub, jak w przykładzie poniżej, z wiewiórką podczas przerwy na lunch.

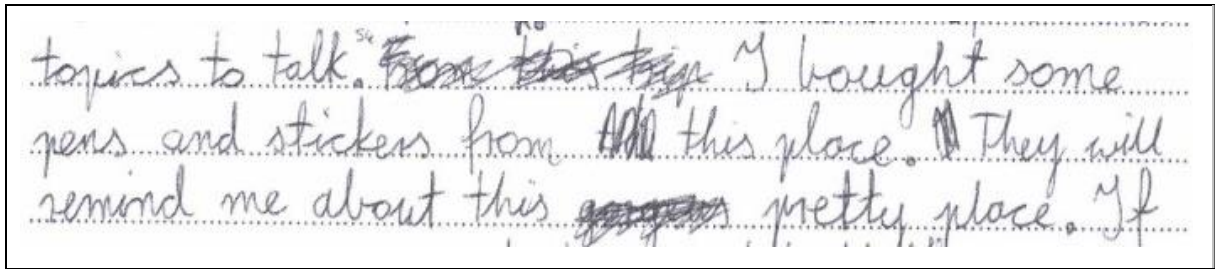

It felt amazing to relax, while being surrounded by nature. During my lunch break an unexpected guest had joined me - it was a little squirrel, that suddenly jumped out of the bushes. I was surprised it wasn't scared of me!

Podobnie jak w przypadku pierwszego podpunktu polecenia, zdający często używali bezokoliczników lub czasu teraźniejszego, co zgodnie z zasadami oceniania rozwiązań zadań powodowało, że realizacja tej części pracy była kwalifikowana na poziom niższy. Inny problem polegał na opisywaniu spotkania, które zostało zaplanowane przed wyjazdem na wycieczkę. Taka realizacja tego podpunktu polecenia nie była akceptowana.

W przypadku trzeciego podpunktu polecenia – *opisz pamiątkę przywiezioną z wycieczki* – zdający najczęściej skupiali się na wyglądzie pamiątki (jej kształcie, kolorze, rozmiarze), np. *I bought myself a big magnet in the shape of a Venetian gondola.* Samo wskazanie, co

było przywiezioną pamiątką, nie było traktowane jako realizacja tego podpunktu polecenia, ponieważ brakowało kluczowego elementu tego podpunktu polecenia, czyli jakiegokolwiek opisu tego przedmiotu.

Realizując ostatni podpunkt polecenia – *doradz czytelnikom bloga, o czym muszą pamiętać, gdy wybierają się na wycieczkę w pojedynkę* – maturzyści najczęściej wskazywali na konieczność wcześniejszego przygotowania wyjazdu, zabrania dokumentów i pieniędzy, a także zwracali uwagę na kwestie bezpieczeństwa. Niestety nie wszyscy zdający uwzględniali w swojej pracy rozwinięcie tego podpunktu polecenia. Często maturzyści podawali tylko jedną radę i nie starali się jej przedstawiać w sposób bardziej szczegółowy, np. *You should be careful when you are travelling alone.*

Podobnie jak w latach ubiegłych, zdający uzyskali wysoki średni wynik za spójność i logikę wypowiedzi (88%), natomiast niższe były wyniki w kryterium zakresu środków językowych oraz poprawności środków językowych (odpowiednio: 68% i 73% punktów). Bardzo częstym problemem było używanie formy bezokolicznika zamiast czasu przeszłego. W ten sposób zdający tworzyli nieświadomie zdania w czasie teraźniejszym, co powodowało niejasność lub wręcz zakłócenie komunikacji i/lub spójności tekstu. Takie niepoprawnie użyte struktury gramatyczne miały też negatywny wpływ na ocenę pracy w kryterium zakresu środków językowych. Szerzej zostało to omówione w części: Zagadnienie „pod lupą”.

Poziom rozszerzony

Absolwenci, którzy przystąpili do egzaminu na poziomie rozszerzonym, uzyskali średnio 62% punktów za rozwiązywanie zadań w arkuszu egzaminacyjnym.

Zdający osiągnęli najwyższe wyniki za zadania sprawdzające rozumienie tekstów pisanych (średni wynik – 67%). Gorzej poradzili sobie z tworzeniem wypowiedzi pisemnej oraz rozumieniem ze słuchu (średni wynik odpowiednio: 65% i 62%), a najniższe wyniki uzyskali za zadania sprawdzające znajomość środków językowych (średni wynik – 54%).

W obszarze rozumienia ze słuchu zdający bardzo dobrze poradzili sobie z zadaniem sprawdzającym główną myśl wypowiedzi (zadanie 1.2. – 83% poprawnych odpowiedzi). Oparte było ono na krótkim tekście informacyjnym na temat niezwykłego zjawiska – kul lodowych, które pojawiły się na plaży na wyspie pomiędzy Szwecją a Finlandią.

Wysokie wyniki maturzyści uzyskali także za zadanie sprawdzające umiejętność wyciągania wniosków wynikających z informacji zawartych w wypowiedzi, która jest sprawdzana na egzaminie maturalnym od 2023 r. (zadanie 1.1. – 75% poprawnych odpowiedzi).

Zdecydowanie trudniejsze okazało się zadanie 1.6., które wymagało określenia intencji autora wypowiedzi.

1.6. When answering the last question, the speaker

- A. emphasizes that ocean protection is a pressing issue.
- B. explains the role of **businesses** in ocean protection.
- C. focuses on his **family's** contribution to protecting the ocean.
- D. suggests modifications to his father's scheme for ocean protection.

Fragment transkrypcji:

Woman: And the last question, how are the rest of your **family** continuing your father's great legacy?

Man: My dad used to say that people protect what they love. I have a wonderful team and we're carrying on his message. But the clock is ticking. As a species we must do everything we can to protect marine life. We must manage the oceans like a **business**. They are our most precious asset and we are heading towards bankruptcy. We're the only species that has the privilege to decide whether or not to disappear – and we need to take action before it's too late.

Poprawnie rozwiązało to zadanie 56% zdających, którzy zaznaczyli odpowiedź **A**. Zrozumieli oni, że tematem przewodnim ostatniej wypowiedzi mężczyzny jest konieczność ochrony oceanów i walka z czasem, na które wskazywały następujące fragmenty tekstu: *we must do everything we can to protect marine life; the clock is ticking; we need to take action before it's too late*. Jednak prawie 40% maturzystów zaznaczyło opcję B. lub C. Można przypuszczać, że były one wybierane przez zdających o niższych umiejętnościach językowych, którzy sugerowali się podobnymi wyrazami użytymi w nagraniu oraz w danej opcji odpowiedzi (zaznaczenia w transkrypcji i zadaniu) i nie rozumieli kontekstu, w którym one występowały.

Wyniki uzyskane za zadania sprawdzające umiejętność znajdowania w tekście określonych informacji (zadania 1.3.–1.5., 2.1.–2.5. oraz 3.1.–3.4.) były zróżnicowane – od 44% do 91% poprawnych odpowiedzi. Nieco lepiej zdający poradzi sobie z zadaniami zamkniętymi (średni wynik – 61%) niż z zadaniami otwartymi (średni wynik – 57%).

W przypadku zadań zamkniętych najłatwiejsze okazało się zadanie 2.5. oparte na krótkim tekście informującym o niedźwiedziu o imieniu Wojtek, który pomagał polskim żołnierzom. Właściwy nagłówek **A. This speaker describes an unconventional hero who helped people in times of trouble.** dobrało do tej wypowiedzi 91% zdających. Najtrudniejsze było natomiast zadanie 2.4., odnoszące się do tekstu o odsłonięciu nowego pomnika przedstawiającego członków zespołu *The Beatles*. Przyjrzyjmy się temu zadaniu.

This speaker

- A. describes an unconventional hero who helped people in times of trouble.
- B. gives reasons for moving a monument to a new location.
- C. mentions an annual event which attracts people to a place.
- D. explains how the elements of a statue are related to a famous person.
- E. announces a change of plans in order to satisfy the wishes of a community.
- F. identifies the source of funding for a statue of some well-known personalities.

2.4.
F

Fragment transkrypcji:

Four

Liverpool can boast a magnificent attraction – a statue of *The Beatles* walking down a street towards the river. The legendary band played their first gigs at the nearby Cavern Club. Indeed, the club generously sponsored the creation of the bronze sculpture. After unveiling the statue, the Deputy Mayor of Liverpool said that the four world-famous musicians are so inseparably linked to the city that they certainly deserve a permanent place on the iconic waterfront. It is hoped that the monument will attract even more tourists and music enthusiasts to the city.

Poprawną odpowiedź w zadaniu 2.4. wskazało 44% zdających, którzy zrozumieli, że *Cavern Club*, w którym grupa *The Beatles* dawała swoje koncerty, przekazał pieniądze na budowę tego pomnika. Duża grupa osób błędnie wskazała odpowiedzi B. i C. (odpowiednio: 23% oraz 21% zdających). W przypadku odpowiedzi B. zdający prawdopodobnie nie zrozumieli wyrażenia *move a monument to a new location*. Tekst dotyczył odsłonięcia nowego pomnika, a nie jego przeniesienia w inne miejsce. Natomiast odpowiedź C. była niewłaściwa, ponieważ odsłonięcie pomnika było wydarzeniem jednorazowym, a nie takim, które odbywa się co roku (*an annual event*).

Zadanie 3., które wymagało samodzielnego sformułowania odpowiedzi, okazało się stosunkowo trudne (od 51% do 64% poprawnych odpowiedzi). Sprawdzało ono umiejętność

znajdowania w tekście określonych informacji i było oparte na wypowiedzi osoby, która prowadziła spotkanie dla uczestników letniego kursu (*The Summer Engineering Programme*). Zadanie wymagało uzupełnienia luk w notatce, tak aby jak najbardziej precyzyjnie oddać sens wysłuchanego tekstu.

Najłatwiejsze dla zdających okazało się uzupełnienie luki 3.2. (64% poprawnych odpowiedzi), w którą należało wpisać rodzaj atrakcji przygotowanej dla uczestników kursu ostatniego dnia po kolacji. Była nią nauka tradycyjnych tańców szkockich. Jednym z najczęściej popełnianych błędów był niewłaściwy zapis przymiotnika Scottish (np. *Scottisch* lub *Scootish*), który jest wyrazem o bardzo wysokiej frekwencji w języku angielskim i na poziomie rozszerzonym jego poprawna pisownia nie powinna być problemem dla zdających.

Najtrudniejsze dla zdających okazało się uzupełnienie luk 3.1. i 3.3.

Fragment zadania 3.

The Summer Engineering Programme

- lasts two weeks
- offers expert theoretical knowledge
- encourages 3.1. teamwork when students construct their models

Accommodation

- single rooms only
- friends are accommodated in rooms 3.3. next to each other, provided that the organizers were informed in advance

Fragment transkrypcji:

Do zadania 3.1.

First, you'll learn key engineering concepts from our experts and then you will be assigned to project groups, in which you will build working models of machines relevant to your project. Learning to work in a team is a skill essential for both your education and future career.

Do zadania 3.3.

Now, some important details about your accommodation. We only have single rooms. However, if you informed us when booking that you enrolled for the course with a friend, we have put you next door to each other. I want to remind you that students aged 13-15 will be staying in a different building from students aged 16-18, so if you are here with a sibling, you may not be staying in the same building. But there's no need to worry, the buildings are just a few minutes' walk from each other.

W przypadku obydwu zadań poprawnej odpowiedzi udzieliło 51% maturzystów. Lukę w zadaniu 3.1. należało uzupełnić w taki sposób, aby wynikało, że kurs ma zachęcać uczestników do pracy zespołowej. Było wiele możliwości poprawnego uzupełnienia tej luki, ale występujący przed nią wyraz *encourages* wymagał użycia rzeczownika (np. *teamwork*) lub czasownika w formie gerund (np. *working in a team*). Najczęstsze błędy popełniane przez

zdających to udzielanie odpowiedzi niezgodnych z tekstem (np. *social activities, hard work, studying engineering*), niewystarczająco precyzyjnych (np. *sharing ideas with each other, essential skills*) oraz niejasnych (np. *practical knowledge, to associate in a group*).

W zadaniu 3.3. wymagane było takie uzupełnienie luki, aby było wiadomo, że chodzi o pokoje zlokalizowane obok siebie. Najczęściej występujące akceptowane odpowiedzi to *next door to each other, located next to each other, which are next to each other*. Jednak wielu zdających ograniczyło się do wpisania *next door*, a taka odpowiedź nie była wystarczająco jasna w kontekście tego zdania. Inne typowe błędy to wpisywanie odpowiedzi niezgodnych z tekstem (np. *in a different/the same building*) lub takich, które nie pasowały do otoczenia luki (np. *each other, next to* lub *close*).

W obszarze rozumienia tekstów pisanych sprawdzane były różnorodne umiejętności. Zdający najlepiej poradzili sobie z zadaniem sprawdzającym umiejętność określania głównej myśli fragmentu tekstu (zadanie 6.4. – 83% poprawnych odpowiedzi). Zadanie oparte było na tekście literackim o pierwszym dniu pracy w księgarni i wymagało wskazania, co zrobiła bohaterka, aby znaleźć wyjście z kłopotliwej sytuacji. Pytanie Grace skierowane do klienta miało pomóc jej określić rodzaj książki, a tym samym podpowiedzieć jej, gdzie ta książka może się znajdować.

Dość łatwe dla zdających okazało się także zadanie 6.3., które sprawdzało umiejętność wyciągania wniosków wynikających z informacji zawartych w tekście. W zadaniu tym należało określić, na co może wskazywać odpowiedź Grace dotycząca *Black Spectacles*. Poprawne rozwiązanie **C. was unaware of what the customer meant** wybrało 77% zdających.

Wysokie były także wyniki zdających w zadaniu 5., w którym sprawdzana była umiejętność rozpoznawania związków między poszczególnymi częściami tekstu (średni wynik 77%). Zadanie oparte było na tekście o mieście Churchill w Kanadzie, popularnym wśród osób, które chcą zobaczyć niedźwiedzie polarne. Większość luk okazała się łatwa do uzupełnienia – zadania 5.1.–5.4. rozwiązało poprawnie ponad 70% maturzystów. Największym wyzwaniem okazało się zadanie 5.5.

Fragment tekstu:

Today, about 10,000 tourists descend upon Churchill annually during the five-to-six-week “bear season”. But the reasons they come are not the same as when Dennis started. “Years back, people came to Churchill excited to catch a glimpse of these majestic creatures,” he says. “Everyone had such a good time observing polar bears. But things have changed. 5.5. **B** Sadly, now our promotional slogan is: ‘Come and see the bears before it’s too late.’ ”

Fragment zadania:

- B.** As the Hudson Bay population of bears is gradually shrinking, when tourists view them nowadays, they start to fear for their well-being in the future.
- D.** This minor change in climate has considerably influenced the seasons in Churchill, and with it, the animal migrations. For visitors, that means adjusting their travel plans accordingly.

Poprawną odpowiedź w tym zadaniu wskazało 62% maturzystów. Zdanie **B.** logicznie łączyło się z fragmentem tekstu przed luką i wprowadzało temat obaw o przyszłość niedźwiedzi polarnych. Jednak ok. 28% maturzystów wybrało fragment D. jako poprawne uzupełnienie tej luki. Prawdopodobnie zasugerowali się oni wyrazem *change* użytym w kontekście zmian klimatycznych i ich wpływem na zwierzęta, jednak przed luką nie było żadnej informacji, do której mogłoby się odnosić wyrażenie *This minor change in climate*, a po luce nie było też nic, co wiązałoby się ze zdaniem *For visitors, that means adjusting their travel plans accordingly*.

Spośród zadań zamkniętych, w tej części arkusza najtrudniejsze okazało się zadanie 4.4. Sprawdzało ono umiejętność rozpoznawania informacji wyrażonych pośrednio oraz znaczeń przenośnych, która jest rzadziej testowana w zadaniach egzaminacyjnych. Zadanie dotyczyło tekstu publicystycznego na temat relokacji domów w San Francisco.

In which paragraph does the author

4.4.	refer to a comparison someone made while observing buildings being moved?	D
-------------	---	----------

C. Relocating houses is a little-known part of San Francisco's history. As far back as 1886, Mark Twain chronicled a similar move for the local newspaper. "Last night an old house drifted down Sutter Street towards Montgomery," he wrote. The scene depicted by Twain may seem bizarre, but it was quite a common sight at the time. San Francisco's houses, built almost entirely of redwood, were light in comparison to brick houses. The 1900 edition of the city's business directory listed nine companies offering to move a home to a new address.

D. The city's most famous move – and probably its biggest – happened in the 1970s, when a redevelopment agency set out to clear an entire community and build new housing that would attract wealthy residents. More than 4,000 families had to leave their homes and roughly 2,500 Victorian homes were torn down. But 12 were saved from destruction. Due to local residents' anger over the Victorian buildings being demolished, the agency agreed to auction the 12 houses and transport them out of the area. "It was like moving a group of giant elephants," said a witness to the event.

Poprawnej odpowiedzi udzieliło 52% zdających, którzy zwrócili uwagę na zdanie: "*It was like moving a group of giant elephants,*" said a witness to the event. Osoba, która obserwowała proces przenoszenia wiktoriańskich domów w inne miejsce, porównała je do olbrzymich słoni. Najczęstszą błędną odpowiedzią było wskazywanie fragmentu C. Takiego wyboru dokonało 20% maturzystów. Prawdopodobnie zasugerowali się oni zacytowanym opisem podobnego wydarzenia obserwowanego przez Marka Twaina, ale cytat ten nie zawierał żadnego porównania. Innym powodem wybrania tej odpowiedzi mógł być powtarzający się w tekście i zadaniu wyraz *comparison*, ale w każdym z tych przypadków był on użyty w zupełnie innym kontekście.

Wyniki uzyskane za zadania sprawdzające umiejętność znajdowania w tekście określonych informacji były zróżnicowane. Zadania zamknięte sprawdzające tę umiejętność (zadania 4.1.–4.3., 4.5., 6.1.–6.2.) nie sprawiły zdającym większych trudności (od 68% do 84%

poprawnych odpowiedzi; średni wynik 75%). Natomiast zadania otwarte (zadania 6.6.–6.8.) okazały się znacznie trudniejsze (od 25% do 59% poprawnych odpowiedzi; średni wynik 41%).

Przyjrzyjmy się bliżej zadaniu, które okazało się największym wyzwaniem w tej części arkusza.

Tekst:

NOTTING HILL

Movie enthusiasts from across the world have wandered the streets of West London in search of the beloved travel bookshop that featured in the iconic 1999 film, *Notting Hill*. The bookshop, which in the film was owned by Will, Hugh Grant's character, was actually based on *The Travel Bookshop* – a family-run business opened on Blenheim Crescent in 1979. The bookshop was occasionally frequented by *Notting Hill* director, Richard Curtis, and it gave him the inspiration for the film. It's not commonly known that the owner of the bookshop refused to allow the film crew inside his store, and so its interior only provided the model for the on-set replica of the bookshop, which was built in Shepperton Studios. Sadly, after 32 long years in business, *The Travel Bookshop* fell on hard times and faced closure in 2011. Several writers and actors launched a campaign to reverse the fortunes of the specialist bookshop. The poet Olivia Cole led the way, even offering to volunteer at the bookshop. The actor Alec Baldwin, who played Julia Roberts' boyfriend in the film, also supported the campaign calling for the bookshop to be saved. Yet the iconic bookshop, which helped *Notting Hill* earn more than £220 million, closed for good in 2011. However, like a phoenix rising from the ashes, the bookshop reappeared after being purchased by the Book Warehouse. It's in the same location, but now goes by the name of *The Notting Hill Bookshop*, and operates as a regular bookshop, with a wide range of subjects and titles in stock. It also sells some magazines, cards and calendars. Many *Notting Hill* fans still visit *The Notting Hill Bookshop*, and some lovebirds have even chosen it as the setting in which to ask their partners to marry them. So although *The Travel Bookshop* doesn't exist any more, its legacy of romance still lives on in West London.

Zadanie:

Uzupełnij luki w zdaniach 6.5.–6.8. zgodnie z treścią tekstu, tak aby jak najbardziej precyzyjnie oddać jego sens. Luki należy uzupełnić w języku angielskim.

Uwaga: w każdą lukę możesz wpisać maksymalnie sześć wyrazów.

6.5. Not everybody realizes that the bookshop scenes in *Notting Hill* were not filmed inside a real bookshop.

6.6. A campaign organized by celebrities to save the famous bookshop proved to be a failure.

6.7. Unlike the original bookshop, *The Notting Hill Bookshop* does not specialize in travel books.

6.8. The romantic associations inspired by the film encouraged some people to propose during a visit to *The Notting Hill Bookshop*.

Spośród zadań sprawdzających umiejętność wyszukiwania informacji w tekście najmniej problemów sprawiło poprawne uzupełnienie luki 6.8. Oczekiwana była odpowiedź, która wskazywała, że atmosfera księgarni sprzyja oświadczeniom/zaręczynom. Właściwej odpowiedzi udzieliło 59% zdających. Najczęściej pojawiające się poprawne odpowiedzi to *propose (to their partner/loved ones)* lub *get engaged*. Jednak wielu zdających wpisywało w tę lukę odpowiedzi, które wskazywały na zawarcie małżeństwa (np. *get married* lub *marry their partners*), a takie odpowiedzi nie były zgodne z tekstem. Zdarzały się też takie, które ze względu na rażące usterki gramatyczne nie pasowały do otoczenia luki (np. *ask to marry*).

Zadanie 6.6. okazało się stosunkowo trudne (40% poprawnych odpowiedzi). Z tekstu wynikało, że zorganizowanie przez znane osoby kampanii przeciwko zamknięciu księgarni nie przyniosło spodziewanego efektu i nie utrzymała się ona na rynku. Poprawna odpowiedź musiała przekazywać tę informację, ale jednocześnie pasować do występującego przed luką wyrażenia *proved to be*. Wachlarz akceptowanych odpowiedzi był bardzo szeroki, zwłaszcza jeśli chodzi o wpisywane przymiotniki. Najczęściej pojawiały się takie odpowiedzi, jak *unsuccessful; ineffective; a failure*, ale wykorzystywane też były wyrażenia bardziej zaawansowane, np. *in vain*. Wśród niepoprawnych odpowiedzi występowały przede wszystkim te niezgodne z tekstem, np. *not good*, lub niepasujące do fragmentu przed luką, np. *unsuccessfully in the end*. Warto też zwrócić uwagę, że pomimo dopuszczenia jednego błędu ortograficznego w wyrazie *unsuccessful* duża grupa zdających straciła punkt właśnie za niepoprawną pisownię tego wyrazu. Maturzyści bardzo często podwajali końcową literę „l”, co w połączeniu z jakimkolwiek innym błędem zapisu (np. *uncuccesfull*) sprawiło, że punkt nie mógł być przyznany.

Najtrudniejsze okazało się zadanie 6.7. Poprawnie rozwiązało je 25% maturzystów. Księgarnia *The Notting Hill Bookshop*, w przeciwieństwie do tej pokazanej w filmie *Notting Hill*, nie specjalizowała się w sprzedaży książek podróżniczych. Oprócz najbardziej typowych odpowiedzi, takich jak *travel books; travel literature; books about travelling*, akceptowane było także uzupełnienie tej luki wyrażeniami wskazującymi na tylko jeden rodzaj książek, np. *selling only one kind of books; one particular kind of books*. Jednak wielu zdających wpisywało w lukę zbyt ogólne odpowiedzi, np. *selling books; books only*. Nie mogły one być uznane za poprawne rozwiązanie, ponieważ sprzedażą książek zajmowały się obydwie księgarnie, a luka wymagała wpisania tego, co było charakterystyczne tylko dla tej oryginalnej, czyli *The Travel Bookshop*. Innym często występującym błędem było przepisanie z tekstu informacji o tym, w czym specjalizuje się nowa księgarnia (np. *magazines, cards and calendars*).

W zadaniu otwartym była także sprawdzana umiejętność wyciągania wniosków wynikających z informacji zawartych w tekście (zadanie 6.5.). Poprawnie rozwiązało to zadanie 39% maturzystów, którzy uzupełnili lukę wyrażeniem wskazującym na to, że słynne sceny z tego filmu tak naprawdę nie były nagrywane w prawdziwej księgarni. Z tekstu wynikało, że właściciel nie zgodził się na kręcenie filmu w środku i dlatego na potrzeby filmu stworzona została replika księgarni, która zainspirowała reżysera. Najczęściej popełniane błędy to: uzupełnienie luki fragmentem niespójnym z otoczeniem luki (np. użycie czasownika *wasn't* zamiast *weren't*) oraz użycie form twierdzących czasowników (np. *were filmed / took place*).

Najtrudniejsze dla maturzystów okazały się zadania sprawdzające znajomość środków językowych.

Zdający najlepiej poradzili sobie z zadaniem 7. (średni wynik – 64%), które wymagało wskazania poprawnej odpowiedzi spośród podanych opcji. Analizując wyniki tego zadania można

stwierdzić, że mniejszym wyzwaniem dla zdających były zadania leksykalne. Najłatwiejsze okazało się zadanie 7.1., które sprawdzało znajomość znaczenia wyrazu *recognize* (76% poprawnych odpowiedzi), oraz zadanie 7.3., sprawdzające znajomość wyrażenia *be capable of doing sth* (70% poprawnych odpowiedzi). Więcej trudności sprawiła luka, w której sprawdzane było użycie strony biernej (zadanie 7.5. – 58% poprawnych odpowiedzi), a najtrudniejsze było zadanie sprawdzające znajomość „linking words”. Zadanie 7.2., które wymagało uzupełnienia luki wyrazem *therefore*, poprawnie rozwiązało 52% maturzystów.

Znacznie trudniejsze okazały się zadania otwarte. Średni wynik za zadania 8. oraz 9. wyniósł odpowiednio: 53% i 40% punktów możliwych do uzyskania.

Zadanie 8. było oparte na tekście z lukami. Każdą z nich należało uzupełnić jednym wyrazem, przekształcając wyraz podany w nawiasie. Najłatwiejsze okazało się utworzenie rzeczownika *addiction* od czasownika *addict* (zadanie 8.2. – 79% poprawnych odpowiedzi). Natomiast największym wyzwaniem okazało się zadanie 8.3. Lukę w zdaniu należało uzupełnić wyrazem *ensure*, jednak zdający często wpisywali *unsure*, *reassure*, *surely*, które nie pasowały do kontekstu zdania. Poprawnej odpowiedzi udzieliło 38% maturzystów.

Zadanie 9., które wymagało uzupełnienia luk w zdaniach z wykorzystaniem wyrazów podanych w nawiasach, okazało się najtrudniejsze w całym arkuszu egzaminacyjnym.

Uzupełnij zdania 9.1.–9.4., wykorzystując podane w nawiasach wyrazy w odpowiedniej formie. Nie należy zmieniać kolejności podanych wyrazów, trzeba natomiast – jeżeli jest to konieczne – dodać inne wyrazy, tak aby otrzymać logiczne i gramatycznie poprawne zdania. Wymagana jest pełna poprawność ortograficzna wpisywanych fragmentów.

Uwaga: w każdą lukę możesz wpisać maksymalnie cztery wyrazy, wliczając w to wyrazy już podane.

- 9.1. Last year, Jack (*be / involve / organize*) was involved in organising a campaign to protect penguins, so we want to nominate him for an award for his efforts.
- 9.2. He got soaked in the rain. He should (*take / umbrella*) have taken an umbrella before he set off.
- 9.3. Nobody managed (*find / easy*) to find an easier solution than Susan, so we used her idea.
- 9.4. She wanted to take the lift, but it (*be / order*) was out of order that day, so she had to use the stairs.

Najwięcej poprawnych odpowiedzi zdający udzielili w zadaniu 9.1. Nieco ponad połowa maturzystów zwróciła uwagę na to, że kontekst wskazuje na przeszłość, i użyła poprawnej formy *was involved in organizing* – wykazując się jednocześnie znajomością przyimka używanego po czasowniku *involved* oraz użyciem prawidłowej formy czasownika *organize* po tym przyimku. Nieco niższy był wynik w zadaniach 9.4. i 9.2. (odpowiednio 44% i 38% poprawnych odpowiedzi). Najmniejszy odsetek maturzystów (26%) uzupełnił we właściwy sposób lukę 9.3. Wymagane było tu użycie stopnia wyższego przymiotnika *easy*, na co

wskazywał występujący po luce wyraz *than*. Pomimo tego, część maturzystów użyła w tym zdaniu stopnia najwyższego wspomnianego przymiotnika. Innym często popełnianym błędem było pominięcie określnika *an* we wpisywanej odpowiedzi.

Ostatnią częścią arkusza była wypowiedź pisemna. Zdający mieli do wyboru napisanie rozprawki o dobrych i złych stronach pracy wykonywanej przez młodych ludzi w wakacje w ramach wolontariatu albo artykułu relacjonującego przebieg zawodów rowerowych i wskazującego zalety brania udziału w rywalizacji sportowej przez młodych ludzi.

Zdający uzyskali średnio 65% punktów za realizację tego zadania. Najwyższy był średni wynik w kryterium: spójność i logika wypowiedzi (74%). Średni wynik za zgodność z poleceniem był niższy i wyniósł 68%.

Większość zdających poprawnie realizowała polecenie rozprawki, jednak zdarzały się też prace, w których maturzyści pisali o wadach i zaletach pracy w wakacje, bez zaznaczenia, że chodzi o pracę w ramach wolontariatu. Takie odpowiedzi nie mogły być uznane za właściwą realizację tematu, ponieważ wolontariat wyklucza pracę zarobkową. Innym problemem był brak konsekwencji w pracach. Zdarzało się, że maturzyści stawiali tezę odpowiednią do rozprawki „za i przeciw”, a następnie w rozwinięciu przedstawiali wyłącznie wady lub zalety pracy w ramach wolontariatu. Często popełnianym błędem było formułowanie tezy w postaci pytania otwartego, np. *Is it good for young people to do voluntary work in summer?* Taka teza nie zapowiadała oczekiwanej struktury rozprawki i w związku z tym była uznawana za odbiegającą od tematu.

W przypadku artykułu najczęstszym błędem popełnianym przez zdających był brak tytułu. Zdarzały się też wypowiedzi, w których zdający bardzo pobieżnie relacjonowali przebieg zawodów rowerowych, w których brali udział. W przypadku drugiego elementu tematu dość częstym błędem było zachęcanie czytelników do uprawiania sportu, a nie do udziału w zawodach / rywalizacji sportowej. W niektórych pracach pojawiały się też wady rywalizacji sportowej, które nie były realizacją żadnego z elementów tematu. Tak jak w ubiegłych latach, wielu zdających pomijało w swoich pracach zakończenie, które jest jednym z kluczowych elementów oceny treści pracy.

Wyniki uzyskane za zakres środków językowych oraz poprawność środków językowych były stosunkowo niskie (średni wynik – odpowiednio 58% i 61%). Wypowiedzi pisemne części maturzystów były ubogie leksykalnie i mało precyzyjne, a u zdających o niższych umiejętnościach językowych błędy językowe i ortograficzne często zakłócały komunikację.

Zagadnienie „pod lupą” – zakres środków językowych w wypowiedzi pisemnej na poziomie podstawowym

Zakres środków językowych to jedno z kryteriów oceniania wypowiedzi pisemnej. Kryterium to jest także określane jako „bogactwo językowe”, ponieważ w tym przypadku ocenie podlega przede wszystkim zasób słownictwa oraz struktur gramatycznych, którymi posługuje się zdający w celu realizacji tematu podanego w poleceniu. Kryterium to od roku 2023 jest oceniane w skali od 0 do 3 punktów, co pozwala na bardziej precyzyjną ocenę kompetencji maturzystów w tym aspekcie niż wcześniej stosowana skala od 0 do 2 punktów.

Polecenie do zadania 12. brzmiało następująco:

Zadanie 12. (0–12)

Właśnie wróciłeś(-aś) z wycieczki, na którą postanowiłeś(-aś) wybrać się w pojedynkę – bez towarzystwa. We wpisie na swoim blogu:

- poinformuj, dokąd się wybrałeś(-aś), i wyjaśnij, dlaczego zdecydowałeś(-aś) się pojechać w pojedynkę
- zrelacjonuj nieoczekiwane spotkanie, które miało miejsce w trakcie wycieczki
- opisz pamiątkę przywiezioną z wycieczki
- doradź czytelnikom bloga, o czym muszą pamiętać, gdy wybierają się na wycieczkę w pojedynkę.

Przyjrzyjmy się tabeli z *Informatora*, która określa, jakie wymagania należy spełnić, aby uzyskać określoną liczbę punktów za zakres środków językowych.

3 pkt	szeroki zakres środków językowych; liczne precyzyjne sformułowania
2 pkt	zadowalający zakres środków językowych; oprócz środków językowych o wysokim stopniu pospolitości w wypowiedzi występuje kilka precyzyjnych sformułowań
1 pkt	ograniczony zakres środków językowych; głównie środki językowe o wysokim stopniu pospolitości
0 pkt	bardzo ograniczony zakres środków językowych; wyłącznie najprostsze środki językowe ALBO zakres środków językowych uniemożliwiający zdającemu zrealizowanie polecenia

Należy też zwrócić uwagę na następujące zapisy ściśle związane z tą tabelą:

- W ocenie zakresu środków językowych bierze się pod uwagę zróżnicowanie środków leksykalnych oraz struktur gramatycznych użytych w wypowiedzi.
- Praca może otrzymać liczbę punktów wskazaną w tabeli, jeśli spełnia wszystkie wymogi określone dla danej kategorii punktowej. Jeśli spełnia je tylko częściowo, jest kwalifikowana na poziom niższy, np. praca, która charakteryzuje się szerokim zakresem leksyki, ale zadowalającym zakresem struktur gramatycznych, otrzymuje 2 punkty.

Warto również pamiętać, że ocena zakresu środków językowych była dokonywana w odniesieniu do określonego w podstawie programowej poziomu egzaminu (w przypadku egzaminu na poziomie podstawowym jest to poziom nawiązujący do B1 w skali opisanej

w Europejskim Systemie Opisu Kształcenia Językowego) oraz zakresu struktur gramatycznych podanych w aneksie do *Informatora o egzaminie maturalnym z języka angielskiego w Formule 2023* obowiązującym w latach szkolnych 2022/2023 i 2023/2024.

Przyjrzyjmy się poniższej pracy.

Przykład 1.

Hi, everyone!
I'm back from my trip. I went on it all by myself.

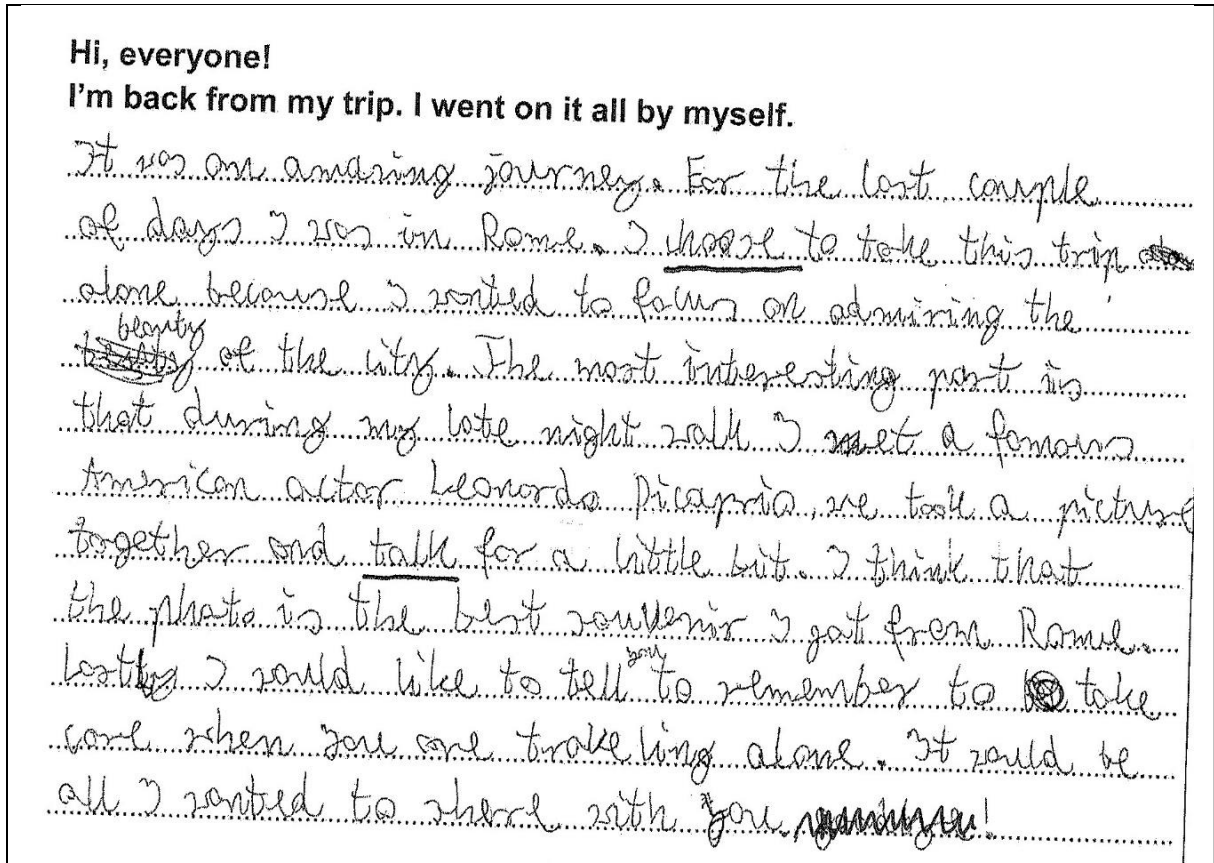
I always wanted to visit Canada! It finally happened!
I decided not to take anyone with me, because I hardly wanted to be focused on sightseeing. However, I met my cousin there!
I didn't expect to meet him in Canada, last time we've seen each other almost 10 years ago. He told me that he wanted to see some monuments. I was so happy to meet him!
When I was about to come back home, he gave me our photo from the trip in a beautifully designed frame. It is the best souvenir ever! I have one simple advice for you readers. When you go on a trip all by yourself, please remember to stay in contact with your family or friends.
To be honest, the trip was so good that I can't imagine a better one! I can't wait for more!

Powyższa wypowiedź pisemna otrzymała maksymalną liczbę punktów w kryterium zakresu środków językowych. W pracy zaznaczone zostały fragmenty, które pozwalają na stwierdzenie, że zdający posługuje się szerokim zakresem środków językowych (na czerwono – środki leksykalne, a na zielono – środki gramatyczne). Zdający swobodnie używa czasu przeszłego niezbędnego do realizacji części podpunktów polecenia, stosuje bardziej zaawansowane konstrukcje gramatyczne (np. mowę zależną) i poprawnie konstruuje zdania złożone. W pracy występuje też wiele precyzyjnych sformułowań (np. *to be honest, I can't wait, the best souvenir ever*), które wskazują na to, że zdający swobodnie posługuje się językiem angielskim co najmniej na poziomie B1. Cała praca charakteryzuje się naturalnością i precyzją używanego języka, odpowiednią dla poziomu podstawowego.

Jednak nie zawsze ocena pracy jest tak prosta i jednoznaczna. Zdarzają się wypowiedzi, w których wyraźnie widać, że zdający posługuje się dość dobrze językiem angielskim i stosunkowo łatwo realizuje polecenie, ale jeden z aspektów podlegających ocenie

w kryterium zakresu środków językowych (tj. leksyka lub gramatyka) jest mocniejszą stroną osoby piszącej, a drugi z nich nie został jeszcze opanowany w tym samym stopniu. Ilustruje to kolejna praca.

Przykład 2.

Zakres środków językowych został oceniony w tej pracy na 2 punkty. Użyte słownictwo jest wyraźnie bardziej zróżnicowane niż stosowane struktury gramatyczne. W pracy występuje leksyka, która spełnia wymagania dla poziomu B1, a także wiele precyzyjnych wyrażen (np. *the last couple of days*, *the most interesting part*, *remember to take care*, *it would be all I wanted to share with you*). Byłoby to wystarczające, aby przyznać zdającemu nawet 3 punkty. Jednak struktury gramatyczne są w dużej mierze ograniczone do *Past Simple* oraz czasów teraźniejszych, nie występują też inne bardziej zaawansowane struktury składniowe. W związku z tym zakres środków językowych został w tej pracy uznany za „zadowalający”, a nie „szeroki”.

Warto też pamiętać, że do zakresu środków językowych zalicza się środki leksykalne oraz struktury gramatyczne użyte w pracy poprawnie lub zawierające drobne błędy. W obydwu wcześniej omówionych wypowiedziach pisemnych występują pewne błędy językowe. Podlegają one ocenie przede wszystkim w kryterium poprawności językowej, ale mogą też sprawić, że dana struktura leksykalna lub gramatyczna nie zostanie „doceniona” przez egzaminatora w ocenie bogactwa językowego. Aby użycie jakiegoś wyrażenia lub struktury gramatycznej wpłynęło pozytywnie na ocenę zakresu środków językowych, zdający musi zastosować je odpowiednio do sytuacji komunikacyjnej, a kontekst, w którym ich użyto, musi być jasny i zrozumiały dla odbiorcy. Na przykład, jeśli zdający popełni drobny błąd ortograficzny stosując stronę bierną (np. *it has been aproved*), to zostanie ona wzięta pod

uwagę jako zastosowanie dość trudnej jak na poziom B1 struktury gramatycznej. Jeśli jednak zdający popełni poważniejszy błąd (np. *he were invited* lub *he been invited*), to egzaminator nie będzie mógł uznać, że maturzysta wie, jak tworzy się stronę bierną.

Przyjrzyjmy się teraz pracy, w której zakres środków językowych został oceniony na 1 punkt.

Przykład 3.

Hi, everyone!
I'm back from my trip. I went on it all by myself.

I go to Greece. Greece is nice for holiday. by myself. I like V be by myself not with people. I meet my friend Janek when I V in Greece. He was swimming with the dolphins and I saced him. He called 'Hello' to me.

In Greece I buy a nice big shell. A snail lived in the shell. It is white and pink. You must take V swimming suit if you go to Greece. Take a telephone, too and some money. It is unpatant to have money on holiday to pay for hotels.

B

Praca ta realizuje wszystkie podpunkty polecenia, jednak język zdającego jest dość ograniczony. Zdający używa głównie bezokoliczników oraz czasu teraźniejszego i popełnia dużo błędów, czasami wpływających negatywnie na komunikację. Występują tylko pojedyncze przypadki poprawnego użycia czasów przeszłych, a składnia jest bardzo uboga – występują prawie wyłącznie zdania pojedyncze. Ograniczone jest także słownictwo, za pomocą którego zdający realizuje polecenie. Użyte są prawie wyłącznie środki leksykalne o wysokim stopniu pospolitości.

Powyższa praca to typowa wypowiedź ucznia o niskich kompetencjach językowych, który posługując się ograniczonym zasobem struktur stara się zrealizować polecenie egzaminacyjne. Zdarzają się jednak wypowiedzi pisemne, w których maturzyści o niskich umiejętnościach językowych próbują używać bardziej zaawansowanego słownictwa lub struktur gramatycznych, aby uzyskać wyższą ocenę za bogactwo językowe. Zwykle nie kończy się to dobrze, ponieważ otoczenie elementu, który został sztucznie użyty, bardzo często pokazuje, że zdający nie ma wystarczającej kontroli nad językiem, którego używa. Co więcej, często skutkuje to dodatkowymi błędami językowymi i/lub negatywną oceną

spójności danej części pracy. Przyjrzyjmy się następującej realizacji pierwszego podpunktu polecenia.

Przykład 4.

Hi, everyone!
I'm back from my trip. I went on it all by myself.

I went on risky mountains. I chosen went on it all by myself because I enchanted hiking and I love relaxing. When I all by myself I have relax time and spend leisure.

Zdający podjął kilka prób użycia zaawansowanego słownictwa (np. *risky, enchanted, leisure*), ale nie są to próby udane. We wszystkich przypadkach wyrazy o niższej frekwencji są zastosowane nieodpowiednio do kontekstu zdania, a całość wypowiedzi, właśnie poprzez użycie leksyki, której zdający nie opanował, staje się niejasna dla odbiorcy.

Niestety wielu zdających, którzy przystępują do egzaminu na poziomie podstawowym, nie opanowało struktur leksykalno-gramatycznych w takim zakresie, aby sformułować wypowiedź pisemną odpowiadającą wymaganiom poziomu B1. Wiele prac maturzystów jest zupełnie lub w znacznej części niekomunikatywnych dla odbiorcy lub zawiera poważne błędy językowe, które uniemożliwiają realizację polecenia. Poniżej pokazano przykład pracy, w której zakres środków językowych nie jest wystarczający, aby przyznać za niego jakikolwiek punkt.

Przykład 5.

Hi, everyone!
I'm back from my trip. I went on it all by myself.

~~I go to Spain. I liked to~~
~~I locked my best friend~~
I writing because I go to Spain. I (mitting)
my best friend Luke. He is tall, have a
green eyes ~~eye~~ ~~eye~~ (eyes), brown ~~to~~ (brown) and
is very ~~pen~~ (fenny). I like him. I go to
Spain only my because I trust be
only. In my life is very (stres) cost is not
big. I have a durian this is very sweet
You go to Spain? You want T-shirt, jeans
and ~~the~~ dress.
I think that is a ~~place~~ (beautiful) place.
I recomited this place.

W pracy zupełnie nie występuje czas przeszły konieczny do przekazania części informacji, zdania są bardzo proste, a większość z nich zawiera bardzo poważne błędy językowe, nawet w najprostszych strukturach. Słownictwo ogranicza się do najbardziej podstawowych wyrażeń związanych z opisem spotkanej osoby oraz wskazaniem przedmiotów, które należy zabrać na wycieczkę. I nawet w tych najprostszych zdaniach kontekst, w którym te wyrazy są użyte, sprawia, że egzaminator nie może uznać, że to słownictwo zostało opanowane przez zdającego.

Omawiając z uczniami kryterium zakresu środków językowych, warto też zwrócić ich uwagę na związek oceny bogactwa językowego z realizacją polecenia w kryterium treści. Zdarza się, że uczniowie tak bardzo skupiają się na użyciu ciekawych wyrażeń i właściwym zastosowaniu struktur gramatycznych, że zapominają o konieczności precyzyjnego zrealizowania poszczególnych podpunktów polecenia, co jest kluczowe dla uzyskania punktów za wypowiedź pisemną. Jeśli praca będzie nie na temat lub nie będzie realizować polecenia w wystarczającym stopniu, to punkty za zakres środków językowych nie zostaną przyznane wcale lub egzaminator nie będzie mógł przyznać maksymalnej liczby punktów w danym kryterium. Zasady w tym zakresie określa *Informator* oraz zasady oceniania rozwiązań zadań:

1. Jeżeli za wypowiedź przyznano 0 punktów w kryterium treści, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się również 0 punktów.
2. Jeżeli za wypowiedź przyznano 1 punkt w kryterium treści, we wszystkich pozostałych kryteriach można również przyznać maksymalnie po 1 punkcie.

Podsumowanie

Aby uniknąć utraty punktów w kryterium zakresu środków językowych, zdający powinien:

- zwrócić uwagę na to, aby pokazać w pracy zróżnicowanie i odpowiedni poziom użytych środków językowych, zarówno leksykalnych, jak i gramatycznych
- używać jak najbardziej naturalnych i typowych dla języka angielskiego konstrukcji gramatycznych oraz zwrotów/wyrażeń/kolokacji
- unikać stosowania środków językowych znacznie powyżej opanowanego przez siebie poziomu języka, ponieważ zwiększa to ryzyko popełnienia poważnych błędów powodujących zakłócenie komunikacji
- uważnie przeczytać stworzoną wypowiedź pisemną pod kątem precyzyjnej i pełnej realizacji poszczególnych podpunktów polecenia oraz skorygować ewentualne błędy językowe, które mogą negatywnie wpłynąć na komunikatywność i jasność przekazywanych informacji.

Wnioski

Analiza wyników egzaminu z języka angielskiego pozwala na wyciągnięcie następujących wniosków dotyczących pracy z maturzystami w kolejnych latach.

- ❖ Wybory zdających w zadaniach zamkniętych pokazują, że często udzielają oni odpowiedzi na podstawie pojedynczych słów powtarzających się w tekście słuchanym lub czytanim i zadaniu, a za mało uwagi zwracają na kontekst, w jakim te wyrazy występują. Bardzo ważne jest, aby przygotowując uczniów do egzaminu, zachęcać ich do wnikliwej analizy powiązań między tekstem a zadaniem. Powinni oni być w stanie wskazać fragment tekstu, który uzasadnia wybór poprawnej odpowiedzi oraz podać powody odrzucenia pozostałych opcji. Ważne jest też, aby zdający po wybraniu poprawnej odpowiedzi upewnili się, że żaden jej element nie jest sprzeczny z tekstem, ponieważ aby odpowiedź była uznana za poprawną, musi w pełni wynikać z tekstu.
- ❖ Najtrudniejsze okazały się zadania, które sprawdzały znajomość środków językowych. Tymczasem ograniczony zakres leksyki i struktur gramatycznych wpływa często nie tylko na wynik osiągany przez maturzystów w zadaniach sprawdzających tę umiejętność, ale pośrednio może też powodować błędne rozwiązanie zadań w części sprawdzającej rozumienie ze słuchu oraz rozumienie tekstów pisanych. Ponadto, używanie ograniczonego zasobu środków językowych i/lub popełnianie błędów wpływających na komunikację oznacza utratę punktów w kryterium bogactwa językowego w wypowiedzi pisemnej, zwłaszcza że zakwalifikowanie do danej kategorii punktowej w tym kryterium wymaga spełnienia odpowiednich standardów zarówno w zakresie leksyki, jak i gramatyki.
- ❖ Maturzyści uzyskali wyraźnie niższe wyniki w zadaniach otwartych sprawdzających rozumienie tekstu niż w sprawdzających te same umiejętności zadaniach zamkniętych, które wymagały wyboru odpowiedzi spośród podanych opcji. Na poziomie rozszerzonym szczególnie trudne okazały się te zadania otwarte, w których wymagane było przekształcenie odpowiedzi usłyszanej lub przeczytanej w tekście w taki sposób, aby pasowała do uzupełnianej luki. Pokazuje to, że większość zdających jest przyzwyczajona do wykorzystywania wyrazów/wyrażeń wprost padających w tekście. Tymczasem część zadań otwartych jest tak skonstruowana, aby zdający musiał wykazać się zrozumieniem nie tylko samego tekstu, ale też uzupełnianego zdania i podstawowych reguł rządzących danym językiem obcym. Należy zwracać uwagę zdających na to, że udzielenie poprawnej odpowiedzi wymaga spełnienia kilku kluczowych warunków. Odpowiedź musi być nie tylko zgodna z tekstem, ale też wystarczająco precyzyjna, jednoznaczna i komunikatywna dla odbiorcy. Musi też spełniać wszystkie wymogi wskazane w poleceniu.
- ❖ Wielu zdających popełniało istotne błędy w wypowiedziach pisemnych na poziomie rozszerzonym. Częstą usterką zaobserwowaną w artykułach był brak tytułu lub zakończenia. W przypadku rozprawek głównym problemem był brak konsekwencji w pracy. Zdarzało się, że wstęp lub zakończenie nie były w pełni zgodne z treścią rozprawki. Wielu zdających niewłaściwie formułowało też tezę rozprawki. Bardzo często maturzyści stawiali tezę w formie pytania otwartego, co oznaczało, że egzaminator nie wiedział, jakie jest stanowisko zdającego i zgodnie z zasadami oceniania musiał uznać taką tezę za „odbiegającą od tematu”. Aby uniknąć takich błędów, należy szczegółowo omawiać z uczniami kryteria oceniania wypowiedzi pisemnej i stosować je w ocenie testów diagnostycznych przeprowadzanych w szkole.